Seinäjoella, maanantaisin

Yksityisnumeron hinta 1:—

LAKEUDEN SANA

Isänmaallinen viikkolehti

Näytenumero

31. X. 1932

Lapuan eiliset suurpainit

sivulla 5

Kaikenkaltaiset
Painatustyönne
saatte meiltä
Seinäjoen Kirjapaino

Eteenpäin!

KOSOLAN ja KOIVISTON tervehdykset lapuanmiehille

"Ei enää ministereiksi henkilöitä, jotka ovat hairahtuneet käsivoimin puoltamaan kommunistien eduskunnassa pitämistä."

Soitimme eilen kommunisminvastaisen taistelun lipunkantajalle, Talonpoikaismarssin kunnioitetulle johtajalle Vihtori Kosolalle päästäksemme pieneen keskusteluun hänen kanssaan päivän hengestä.

Kosolalla tuntui olevan kiireitä, mikä ei ole ihmekään, sillä eihän ole leikintekoa olla poissa kotoakaan lähes kahdeksan kuukautta, vaikkapa vaan isänmaan asioissakin. Sitäpaitsi on vielä hämärän peitossa, miten pitkäaikaiseksi tämäkin väliaikainen vapaus tulee jäämään — Kosola olikin juuri tekemässä lähtövalmistuksia Turkuun, jossa hänenkin huomenna jälleen täytyy olla korkean oikeuden edessä. Saimme kuitenkin muutaman sanan vaihdetuksi.

— Mitä arvelet isänmaallisen kansanliikkeen tilasta tällä hetkellä? aloitimme.

— Siitä on minun nyt vähän vaikea mitään sanoa, sillä minähän olen vielä toistaiseksi syytetyn erikoisasemassa, enkä tätä väliaikaista liikettä omalta kohdaltani tietenkään vielä lähemmin tunne. Lapuanliike taas on tällä hetkellä pannassa . . . Mutta palataan asioihin sitten enemmän, kun nämä tilannekonjunktuurit vievät jonkinlaiseen päätökseen.

— Olisihan hyvä saada näin uuden lehden suun kautta kuitenkin kansalle julistaa jotain?

— Niin, pidän kyllä omasta puolestani tarpeellisena, että sellainen lehti tulee ilmestymään, ja olen iloinen, että lakeuden sanaa viljel-

Jatko 2 sivulle.

Mäntsälän "kapina", josta eduskunta keväällä hyväksyi oikein "kapinallisten" armahduslainkin — vaikka vieläkään ei ole oikeudessa ratkaistu, oliko kysymys kapinasta —, oli ainutlaatuinen tapaus maailmassa. Sitä seurannut aika, jonka kuluessa suuri joukko Valkoisen Suomen parhaita miehiä on ollut syytteessä — ties mistä — ja osa heistä pidetty vankeudessa vastoin hovioikeuden vapauttavaa välipäätöstä, on tehnyt arvaamattoman palveluksen isänmaallisen kansanliikkeen, lapuanliikkeen, aatteiden levenemiselle ja lujittumiselle. Sitä osoittavat ne riemulliset vastaanotot, joita vankeudesta palaavat johtajamme kaikkialla saivat osakseen.

Tänä väliaikana ei johtajillamme tietysti ole suuria mahdollisuuksia aukaista suutansa asiansa puolesta, sillä eiämme yhäkin poikkeusolotilassa. Saattaaksemme kuitenkin lapuanliikkeen jäseniille edes jonkunlaisen julkisen tervehdyksen johtajiltamme, olemme haastatelleet lyhyesti johtajiamme, kuten viereisiltä palstoilta nähdään. Tarkoituksena oli myöskin, että

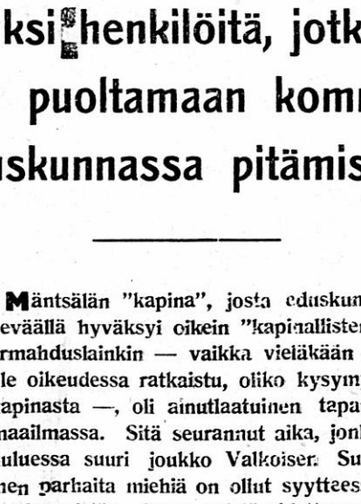

"meidän kenraalimme"

voisi lausua tässä jonkun sanan, mutta ymmärrettävistä syistä emme ole voi-

Jatko 2 sivulle.

Heti vankilasta päästyään joutui pankinjohtaja Iivari Koivisto Ilmajoella edustajamme ahdisteltavaksi. Kaikin puolin kunnossa mies olikin. Hän oli aikansa kuluksi ennen syömälakkoa lihonut noin 15 kiloa, ja iloinen luonto oli entisellään. Leikillisen alkujuttelun jälkeen syntyi seuraava keskustelu:

— Mitä kokemuksia sinä tasavallan vankiloista sait?

— Olo oli yleensä hyvä, paitsi Katajanokalla, jossa osa vartijakuntaa oli sellaista, että kohtelu muodostui osittain ylimieliseksi ja pilkalliseksi, jopa eräissä tapauksissa töykeäksikin. Turussa taas kohtelu oli yleensä moitteetonta, joskin vankilan ohjesääntöjä noudatettiin peräti tarkoin. Vankilan johtajasta viimeiseen vartijaan asti suhtauduttiin meihin asiallisesti.

— Entä mitä ajattelet nykytilanteen selviämisestä?

— Ennenkuin voidaan ajatellakaan asiain selviytymistä millään alalla, on mielestäni ensimäinen ehto, että nykyinen hallitus heti eroaa ja sen jäsenet väistyvät vastuunalaisilta paikoiltaan yksityistoimiinsa, joissa he rajoitettujen edellytystensä mukaisesti voinevat lahjainsa leiviskää paremmin hoitaa. Tilalle on saatava hallitus, joka todella on kokoonpantu taitaviksi ja rehellisiksi tunnetuista henkilöistä, kuten maan hallitusmuoto edellyttää. Ei ole siis tehtävä ministereitä henkilöistä, jotka ovat hairahtuneet käsivoimin puoltamaan kommunistien eduskunnassa pitämistä. Ei ole myöskään tehtävä ministereitä sellaisista, jotka edellisillä ministerikausillaan ovat tulleet ladelleeksi valheita eduskunnalle. Provokationia harjoittaneet kansalaiset ovat kunniattomia eivätkä kelpaa valtioneuvoston jäseniksi, eikä muutenkaan

Jatko 2 sivulle.

Talonpoikaismarssiin osallistuneet

Huom.!

Marssin johdosta 7. 7. 1930 jaettavaksi määrätty muistomitalli kunniakirjoineen on perittävänä allaolevalla osoitteella hintaan Smk. 25:— ynnä postikulut.

Luettelo marssiin osaaottaneista on kansliassamme, ja ovat kaikki marssiin osaaottaneet oikeutetut lunastamaan kysymyksessä olevat muistomitallit.

L. Lagerqvist
Turku, Puutarhakatu 12.
Puh. 31 11.

Tuoreimpia tietoja

Aseriisunta-

suunnitelmassaan Ranska havittelee oikeudenmukaisuutta.

Eurooppaan yhtenäinen armeijatyyppi?

Parisi, 30. 10. STT. Havasin toimiston tietämän mukaan on sotaministeri Paul Boncour selittänyt, että perusajatuksena Ranskan aseistariisunta- ja turvallisuussuunnitelmassa on aikaansaada tehokas ja oikeudenmukainen vähennys ja muodostaa eri mannermaa-armeijat Euroopan mannermaalla yhtenäisen, ainoastaan puolustustarkoituksia palvelevan tyypin mukaisiksi, tyypin, joka mahdollisimman suuressa määrässä poistaa kaikki hyökkäysmahdollisuudet. Tällöin kuitenkin kiinnitetään huomiota jokaisen maan maantieteelliseen asemaan ja erikoisiin tarpeisiin. Vasta sitten, kun Ranskan suunnitelma on hyväksytty, voidaan ryhtyä lyhentämään palvelusaikaa.

Ranskan suunnitelma on tarkoitettu liitettäväksi turvallisuussopimusten joukkoon, joissa sopimuksissa tärkeimmät olisivat ensinnäkin yleinen neuvottelusopimus, joka koskisi myös Yhdysvaltoja, toiseksi Kansainliiton peruskirja sopimuksineen, kuten Locarnon sopimus ja edelleen se sotilaallinen sopimus, jota edellä on selvitetty ja joka sisältäisi keskenäisen avunannon lisäksi myös armeijatyyppien yhtenäistyttämisen ja armeijain voimien vähentämisen. Se koskisi määrätymmin ja rajoittavampana niitä Euroopan mannermaavaltioita, jotka sopimukseen liittyisivät.

Tshekkoslovakian

HALLITUS TÄYDENNETTY. — SALKKUJA SIIRRELTY.

Praha, 30. 10. STT. Myöhään lauantai-iltana oli ministerilista valmis. Pääministerinä on edustajakamarin tähänastinen puhemies Malypetr, joka myös ottaa elinkeinoministerin salkun. Sisäministeri Bradac tulee puolustusestä ja hänen tilalleen tulee ent. pääministeri Cerny. Maatalousministeri Bradoc tulee puolustusministeriksi eronneen Viskowskyn sijaan. Benes jää edelleen ulkoministeriksi. Muut salkut jäävät pääasiassa entisiin käsiin.

Suuri taloudellinen

rakennussuunnitelma

Parisi, 30. 10. STT. Yleisten töiden ministeri Daladier on le Petit Journalin edustajalle selostanut suuren taloudellisen uutisrakennusohjelman suuntaviivoja, joka hänellä on parhaillaan tekeillä. Työt on suunniteltu suoritettaviksi 5—6 vuoden aikana ollen kustannusarvio 4—5 miljardia frangia. Suunnitelma sisältää m.m. tieverkon parantamisen ja kehittämisen, suuren autotien rakentamisen kokeeksi jostakin Englannin kanaalin rannikon suurimmasta satamakaupungista Sveitsiin sekä kanavien syventämisen niin, että niissä kaikissa voivat kulkea 1,000 tonnin kantoiset lotjat.

Kotimainen viikko

Avattiin eilen Kotimaisen Työn 20-v. juhlassa

Kotimaisen Työn 20-vuotisjuhla, joka samalla oli neljännen kotimaisen viikon avajaisjuhla, vietettiin eilen sunnuntaina Helsingissä Vanhan Ylioppilastalon juhlasalissa alkaen klo 12,30. Kutsuvieraina olivat m.m. eduskunnan puhemies Kallio, Keskuskauppakamarin yliasiamies vuorineuvos Yrjö Pulkkinen, useat Kotimaisen Työn Liiton vanhimmat jäsenet, virastojen ja liikelaitosten edustajat.

Laivaston soittokunnan esitettyä Sibeliuksen "Finlandian" lausui liiton hallituksen puheenjohtaja ylijohtaja V. M. J. Viljanen juhlayleisön tervetulleeksi selvitellen niitä syitä, jotka aiheuttivat syyskuussa 1912 Tampereella pidetyn KTL:n edustajakokouksen koollekutsumisen. Selostettuaan vielä eri aikoina vietettyjä kotimaisia viikkoja ja järjestön merkitystä puhuja lopuksi julisti viikon avatuksi.

Soittokunta soitti Sibeliuksen "Alla marcian" ja "Suomalaisen Ratsuväen marssin". Suomenkielisen juhlarunon lausui maist. T. I. Vuorerinne ja ruotsinkielisen tait. H. Standerskiöld. Talousneuvos Lauri Kuoppamäki piti juhlaesitelmän, jossa hän aluksi kertoili Kotimaisen Työn varhaisaikojen esitaistelijoista sekä kuvasi yleispiirtein KTL:n toimintaa alkuajoilta nykypäiviin saakka Tässä toiminnassa ansioituneista henkilöistä hän mainitsi m.m. joht. Salomon Levämäen sekä eräitä muita, joi-

Poliittinen asemamme

Poliittinen asema eli "tilanne", niinkuin väärin tavataan sanoa, on maassamme tällä hetkellä erinomaisen surullinen, ettemme sanoisi surkea. Sunilan viimeinen hallitus — näin kai sitä historiassa tullaan nimittämään —, jonka joutsenlaulun kuulumiste turhaan on odoteltu, näyttää olevan mainio suomalaisen sisun näyte, mutta, ikävä kyllä, sanan kielteisessä merkityksessä. Tämä surullinen hallituskausi, jonka pituuskin jo aikoja sitten on sivuuttanut parlamentaarisen almanakan "uudenkuun vaihdokset", on jo flagmaattisenmankin porvariston horisontista katsoen loistava esimerkki siitä, miten maata ei pitäisi hallita. Todisteita tämän arvostelun tueksi on ka. turha tuoda esiin, me tunnemme ne nahoissamme. Ei tarvitse muuta kuin ajatella ylimalkaisesti nykyistä valtiollista olotilaa vastakohtana sille, joka isänmaallisen kansan ajatuksissa kaunasti Talonpoikaismarssin päivinä. Alaspäinmenon askel on ollut huimaava. Parlamentarismin rämeen kahlaamisessa ei ole edes hetkeksikään päästy levähtämään kiinteälle maapohjalle, vaan päinvastoin jalka on vajonnut entistä syvempään suonsilmään.

Päästyään jo syksyllä 1930 Lapuan Liikkeen aikaansaamasta säikähdyksestään, alotti "demokratian" lipun suojissa kiipeilevä puoluejohtajistoblokki heti v:n 1931 alusta hillittömän, ensin kulissientakaisen, sittemmin yhä avonaisemman ja avosuisemman taistelun sitä vakavaksi käynyttä "vaaraa" vastaan, joka "uhkasi kansanvaltaa" Etelä-Pohjanmaan takeuksilta alkaneen vapaussotapohjaisen valkoisen kansanliikkeen taholta. Yhtynyt punainen ja vaaleanpunainen maailmanparantajisto, joka kansanliikkeen alkumyrskyjen jälkeen oli yhtäkkiä vallankumouksellisesta muuttunut muka "yhteiskuntaa säilytytäväksi", on nämä lähes kaksi vuotta nykyisen hallitsevan vallan turvissa päivä päivältä ottanut maan nyörit käsiinsä ja kiristänyt niitä niin tiukalle, että luulisi jo nyörien syöneen kiristäjiensä kämmenistä lihat luihin asti. Mutta "porvarillisen" Sunilan hallituksen leveän selän takana eivät nämä pojat ole otettaan hellittäneet, vaan jatkavat yhä, sillä kaikesta päättäen "Politiikan Taidon" oppikirjassa on vielä joku sivu, jonka antamia taktiikkaohjeita ei ole vielä käytännössä kokeiltu. Kirja täytyy lukea loppuun asti ennenkuin sen kannet hajoavat.

Punaisen kansainvälisyyden tarkoituksena on ollut tehdä Suomen lapualaismielisestä kansasta valtiollisesti paariasluokka, ja täytyy myöntää, että pyrkimys on tähän mennessä sangen laajasti onnistunut. Meillä ei enää pitkiin aikoihin ole ollut sananvapautta ja kokoontumisvapauttakin vain sikäli kuin itse olemme sitä itsellemme, viralliset muodot sivuuttaen, uskaltaneet järjestää. Korkeankaan oikeusasteen antamat päätökset eivät meihin nähden ole merkinneet mitään silloin, kun ne ovat olleet meille myönteisiä. Tuomarivallan yläpuolella on ollut hallitseva valta, joka on "äänestänyt" meidän kohtaloistamme. Meidän johtajaimme on ollut tartuttava viimeiseen keinoon, asettamalla henken-

---

den muistoa kokous puhujan kehotuksesta seisaallaan kunnioitti. Lopuksi lauloi Y.L. Kajanuksen "Mieslaulun" ja "Suomen Laulun". Kaikki esitykset palkittiin vilkkain suosionosoituksin.

Haapalainen—Honkimäki

Jälkimuistelmaa jutun ensikäsittelystä Lapuan kihlakunnanoikeudessa

Se Honkimäen jutun käsittely Lapuan kihlakunnanoikeudessa ensimäisen kerran oli paremmanpuoleinen romaani. Heti alussa sai käsityksen, että valtakunta oli ottanut asian holmesmaisen tarkasti. Eipä sillä — raskashan oli tapahtumakin. Ei siis ihme, että tapahtumapaikalta oli à la Conan Doyle laadittu laajat yksityiskohtaiset piirrokset ja valokuvat kukkapenkkeineen, saappaankorkojäkineen, oven veritahroineen, litistyneiden luotien ilmansuuntineen y.m. Niiden avulla totuus varmasti selviää, ja sehän tässä on tarkoituskin. Kuka ampui Ohkolassa ensimäiset laukaukset? — siitä on kansa ollut jännityksessä. Tässä näyttää kehittyvän sama kysymys.

Mutta ne sikseen. Ehkä näin jälestäpäin suotanee vielä pieni poiminta itse oikeusistunnosta, sieltä täältä. Jotta totuus kirkastuisi.

SYYTETTYJEN KUULUSTELUSSA

oli paljonkin ripeätä vuorokeskusteiua syytettyjen ja tuomarin välillä. Kärnä kertoi matkalaisilta Kuortaneenmatkalla tupakan loppuneen ja puheenjohtaja kovin ivallisesti puhevuoroissaan ihmetteli, että matkalaisten tuttava Luoma sitä heille antoi yöllä: "Oliko L. jo eteisessä teitä vastassa tupakat kädessä?" y.m.s. Kovin tiukattiin myöskin Kärnän pistoolista, josta asemestarien antamat lausunnot todistivat, että sen oli joku (mutta k u k a?) järjestänyt ampumakyvyttömäksi! K. muuten kertoi sen saaneensa Haapalaiselta, joka myöskin oli sanonut hänelle Lahdensuon muilutukseen ylyttäessään, että "jos jotain nyt teette, niin tehkää se hyvin". Kun K. oli otettu kiinni, oli ministeri l y ö n y t häntä pari kertaa kasvoille, ja kun K. tätä nyt ihmetteli, ihmetteli t u o m a r i puolestaan tätä ihmettelemistä. Syytetty L a u r i l a kertoi olleensa tapahtumayönä kotonaan, johon tuomari sanoi, että "eipä teitä täällä olisi tarvittukaan". L. yritti vielä puhua, mutta tuomari keskeytti: "Loruja riittää". Syytetty L o u k o l a mainitsi Haapalaiselle kieltäytyneensä ehdotetusta matkasta, johon tuomari: "Ei meillä ole täällä H a a p a l a i s e n kanssa mitään tekemistä, jätetään se syrjään".

TODISTAJAIN

kuulustelussa ei ilmennyt mitään ihmeellistä. Muutamat neitoset olivat tapahtumayönä olleet polkupyörämatkalla Kuortaneella. Avust. Talvitie pyysi kysyttäväksi, kenen k e h o i t u k s e s t a he olivat matkaan sellaiseen aikaan lähteneet, johon tuomari ehätti vastaamaan: "Hehän olivat h u v i m a t k a l l a". (Tässäkin oli hieno piikki, sillä ylistarolaiset syytetyt olivat kertoneet tulleensa Lapualle — huvimatkalle.) Ministerillä palveleva E l i s a b e t H a k a l a tiesi ensin v a r m a s t i t u n t e v a n s a miehen, joka oli tullut ensiksi sisälle. Kysyttäessä hän näytti syytetty Vannasta. Aikaisemmin jo oli selvinnyt, että kyseessä olikin Kärnä. Tähän oikaisi todistaja nyt, että ei hän varmaan m u i s t a k a a n, mutta "tuon (Vannaksen) kokoinen se oli" ja — (näytettäessä Kärnää) "enhän tiennyt, että t u o s t a olisi kysymys". (Yleistä hilpeyttä.) Todistaja K u s t a a T i i t u kertoili aika tarkasti hyökkäyksestä, selviten siitä m.m., että hän oli syöksynyt kynnykselle paljastetuin asein ja ampuneensa myös, ja kun oli nähnyt erään miehen käden hervahtaneen, oli arvellut ehkä oman laukauksensa sattuneen. Loukolan ja Tuokon tunsi ennestään, mutta nämä eivät olleet sisällä. Syyttäjä kysyi, mistä tiedettiin odottaa väkivaltaa, johon Tiitu vastasi ministerin pyytäneen hänet luokseen Nikulan tunnetun puhelinsoiton johdosta. S i k s i y ö k s i ei kuitenkaan taloon jääty, vaan v a s t a s e u r a a v a k s i (jolloin yritys tapahtui). "Olin kyllä sitä mieltä, ettei mitään sattuisi, mutta m i n i s t e r i oli sanonut saaneensa j o l t a i n m u u l t a k i n t a h o l t a kuulla, että jotain sellaista olisi tekeillä". Tämän jälkeen Tiitu ja syytetty Laurila väittelivät pukukysymyksestä, jolla tässä tapauksessa, kun se koski juuri L a u r i l a n pukua väitettynä aikana, oli tietysti tärkeä merkitys. Tuomari kuitenkin keskeytti L:n: "Te puhutte paljon pöytä, mutta todistaja puhuu valansa nojalla". Avustaja Talvitie kysyi, näkikö Tiitu koskaan Haapalaista ministerin luona, johon T. sanoi nähneensä lihavan miehen sitten tiistaivastaisena yönä, sanoen joku helsinkiläinen poliisi hänen olevan asemap. Haapalaisen. Tuomari: "T ä ä l l ä e i t u t k i t a H a a p a l a i s e s t a. Minä määrään, mitä täällä käsitellään". Talvitie: "Ja minä, mitä puolustetaan. Enkö saa tehdä k y s y m y k s i ä todistajalle?" Tuomari: "Olette saaneet tehdä jo tarpeeksi. Koettakaa sovittaa ne ilmiantojutut t o i s e e n p a i k k a a n, ne eivät kuulu tähän".

VÄLIKOHTAUKSET

tuomarin ja avustaja Talvitien kesken jatkuivat edelleenkin. Lopuksi Talvitie huomautti m.m. siitä, ettei olisi saanut tutustua poliisikuulustelupöytäkirjoihin, kun ne vasta samana aamuna valmistuivat. (Asianomistajan valtuutetulla tuom. Lauri Halmeella ne kyllä näkyivät olevan.) Huomautti siitäkin, ettei itse s y y t t ä j ä k ä ä n ollut niitä saanut edellisenä iltana. Piti myös tärkeänä seikkana sitä, että julkisuudessa oli näkynyt omituisia tietoja, jotka viittasivat siihen, että Haapalainen olisi ollut tapahtumassa mukana ja ehkä p r o v o s o i n u t koko kyydityksen ja ihmetteli sitä, että Haapalainen, kuten jo ennen oli selvinnyt, oli juuri s e n h a l l i t u k s e n palveluksessa, johon min. Lahdensuokin jäsenenä kuuluu. Syyllisyyttä arvosteltaessa olisi se otettava huomioon, varsinkin kun rikosta ei ennakolta ryhdytty ehkäisemään, kun se kerran tiedettiin, ja keinoja siihen kyllä olisi ollut. Talvitie yritti tätä loppulausuntoaan lukea vielä pitemmälle, mutta silloin puheenjohtaja huomautti: "En t u l e o t t a m a a n k i r j e l m ä ä n n e v a s t a a n". Eikä ottanutkaan.

MUITA HUOMIOITA.

Ihmetystä herätti se, että tilaisuuteen oli todistajiksi haastettu ainoastaan a s i a n o m i s t a j a i n nimeämiä henkilöitä, mutta ei yhtään niistä monista, joita tutkijat jo olivat samoista asioista kuulleet, ja joilla olisi ollut jotain kertomista sekä Haapalaisesta että muista tapahtuman yhteydessä olevista asioista, siitä huolimatta, että ainakin osa näitä todistuksia jo oli e h d i t t y m e r k i t ä k u u l u s t e l u p ö y t ä k i r j a a n. Mielenkiintoista on nyt nähdä, evätäänkö nämä todistajat, joita tietääksemme on lähes parikymmentä, kun juttu viikon päästä jälleen tulee esille.

Pöytäkirjoissa mainittiin m.m., että joliisikomennuskunnan piti Lapualla olla pitkän ajan sen takia, että pelättiin jatkuvia l e v o t t o m u u k s i a, varsinkin eräiden y ö l l i s t e n a m p u m i s t e n johdosta. Mikäli olemme saaneet tietää, on näistä ampumisistakin tutkijain taholta otettu lähemmin selkoa ja l a n k e a v a t n e k i n Haapalaisen provosoinnin tilille. Myöskin on tutkimuksissa todettu H:n itse kertoneen järjestäneensä yrityksen samoinkuin yrittäneensä muitakin ministerimuilutuksia. Niinikään oli H. heti tultuaan koettanut järjestää asunnostaan k o k o y ö n a u k i o l e v a a p u h e l i n y h t e y t t ä e t e l ä ä n, jonne käsin hänelle olisi sinä yönä (muilutusyritysyönä) tärkeätä ilmoitettavaa. Mitä vielä tulee sanottuun tiistainvastaisen yön ammuskeluun, oli H. jo maanantaina iltapäivällä eräälle henkilölle kertonut, että "e n s i y ö n ä p a u k k u u". Niinkuin paukkuikin.

Yhtä ja toista mielenkiintoista on tiedossamme, mutta niistähän saadaan kuulla enemmän sitten oikeudessa — sikäli kuin tässä oikeusasteessa vastapuolen todistajia kuultaviksi otetaankaan, sillä "Haapalainenhan ei kuulu tähän". Haapalainen olikin "virkamies erikoisia tehtäviä varten", kuten ryssän aikana tavattiin sanoa.

Mielenkiintoista on myöskin nähdä, kuka ensi käräjät tulee istumaan. Ne ovat nim. marraskuun 7 p:nä. Marrask. 3 p:nä kokoontuu eduskunta ja tuomari Björk, joka kuuluu ruotsalaiseen "kansan puolueeseen", on, niinkuin tiedettäneen, eduskunnan jäsen.

---

sä vaakalaudalle, ennenkuin saatiin edes pieni kiila lyödyksi läpipääsemättömään siltasaarelaismuuriin. Ja se peli, jota hallituksen taholta tässä lapualaisjohtajain vapaaksitiputtelemisessa pelattiin, osoitti kyllin selvästi, kuinka tiukalle kenkää on aiottu puristaa.

Poliittinen asema on todella surkea. Ainoana valopilkkuna nykyisessä poikkeustilapimeydessä on vain tietoisuus siitä, että tämä asema ajanmittaan tietysti on kestämätön ja että se ennenpitkää romahtaa. Ja se romahtaminen tuleekin toivottavasti olemaan suuri, niin raskas, että pöytäkirjaan voidaan ikiajoiksi merkitä: S u n i l a n v i i m e i n e n h a l l i t u s.

Maatalous-tuottajat

kokoontuvat Seinäjoella

Esillä tärkeitä hinta-kysymyksiä

Tänään pidetään Seinäjoella maataloustuottajain Etelä-Pohjanmaan Liiton syyskokous. Liiton sihteeriltä Niilo H a r j a l t a saamiemme tietojen mukaan kokouksessa esille tulevista asioista mainittakoon m a i t o t a l o u s t u o t t e i d e n h i n t o j e n v a k a a n n u t t a m i n e n. Tunnettu asia on, että Maataloustuottajain Keskusliiton taholta on jo kohta parin vuoden ajan vaadittu nimenomaan hätätoimenpiteenä valtiovallan toimenpiteitä maitotaloustuotteiden hintojen parantamiseksi. Nyt tulee asia hallituksen esityksestä eduskunnan käsiteltäväksi, ja saadakseen maakunnan mielipiteen asiassa selville sekä asian myöskin perusteellisesti täkäläisille karjanomistajille selväksi on se liiton kokouksessa otettu esille. Asiasta tulee esitelmöimään maist. A. H e l i ö Maatalcustuottajain Keskusliitosta.

Toinen hyvin ajankohtainen kysymys on p i e n e m m ä n p u u t a v a r a n h i n t o j e n p a r a n t a m i n e n. Varsinkin paperiteollisuudenharjoittajat ovat kiinteässä renkaassa järjestellen mielensä mukaan niin raakatavaran kuin valmiin paperinkin hinnat. Metsänomistajat ovat Maataloustuottajain Keskusliiton alotteesta panneet kovan kovaa vasten ja ryhtyneet puuhaamaan erikoisia myyntiyhdistyksiä samaan tapaan kuin eräissä naapurimaissakin on tapahtunut. Varsinaisilla metsäseuduilla asia on jo paljon pitemmällä kuin täällä, missä paperipuun myynti on toisarvoisempi tekijä kuin esim. Keski-Suomessa. Nyt tämä asia tulee toht. O. K o s k i k a l l i o n alustamana esille täällä tänään pidettävässä kokouksessa ja mielenkiintoista on nähdä, miten täkäläiset maataloustuottajat ja metsänomistajat tulevat suhtautumaan perusteilla oleviin myyntiyhdistyksiin.

Kosola . . .

Jatko 1 sivulta.

lään. Eipä meillä tämän oman aatteen äänenkannattajia tällä hetkellä ole ollutkaan.

— Kuitenkin olet kai siis sitä mieltä, että lapuanmiehilläkin on työmaata edessään?

— Sehän on selvä. Ei millään tavalla saa edes seisahtua, puhumattakaan taaksepäinmenosta. Asioita on ajettava eteenpäin reippain mielin. Niin kauan on isänmaallisen kansan oleva rintamassa, että päämäärä on saavutettu. Työmaata kyllä riittää meille jokaiselle, sillä meillä on yhteinen suuri päämaali.

— Olisiko Sinulla varastossa joku tälle ajalle sopiva iskulause?

— Ei mitään uutta. Se ennenkäyttämäni vanha on hyvä ja kelpaa jokaiselle lapuanmiehelle. Se on se sieluihimme painunut, hirsipuussa kuolleen eteläpohjalaisen talonpojan, vapaustaistelijan Jaakko Ilkan marmorilause:

"Ei oikeutta maassa saa,
ken itse sit' ei hanki".

Wallenius . . .

Jatko 1 sivulta.

neet asettua hänen kanssaan yhteyteen. Sen vastineeksi tahdomme muistuttaa lukijaimme mieliin erästä lausetta, jonka kenraali Wallenius hovioikeudessa lausui, siitä kun ytimekkäästi kuvastuu se luonnollisen katkeruuden höystämä käsityskanta, mikä johtajillamme tämän maan nykyisestä komennosta on.

Eräs todistaja piti tärkeänä seikkana tuoda oikeudelle julki, että kenraali Wallenius Lapualta etelään lähtiessään oli — suojeluskuntapuvussa. Tähän huomautti kenr. W.: "M i n u n t i e t ä ä k s e n i e i v i e l ä t o i s t a i s e k s i o l e r i k o s k a n t a a s u o j e l u s k u n t a p u k u a". Kuten tunnettua, kuuluu kenr. W. nykyisin Lapuan suojeluskuntaan.

Siteeraamassamme lauseessa on tärkeä totuus nykyhetken asemasta maassa, jonka itsenäisyystaistelussa juuri kenraali Walleniuksella on oliut ensiarvoinen osa.

Lakeuden Sana puolestaan lausuu kunnioittavan tervehdyksensä esimerkilliselle vapaustaistelijalle ja rohkealle kansanliikkeen johtomiehelle kenraali Walleniukselle. Olkaa vakuutettu siitä, että vapaussodan rintamamiehet ja kymmenettuhannet isänmaallisesti valveutuneet kansalaiset seisovat Teidän tukenanne taistelun loppuun saakka.

Koivisto . . .

Jatko 1 sivulta.

ole suotavaa harjoittaa hajotusta, matkimalla ryssien menettelytapoja. Taiteelliset taipumukset, joskin suotavia tavalliselle kansalaiselle, eivät ole välttämättömiä ministerille. Ei edes maaseudun seuranäyttämöharrastus saa tehdä kansalaisesta ministeriä, jos hän muuten on siksi sopimaton. — Henkilökohtainen osanotto vapaussotaan, vaikkapa rivimiehenä, ei taas saa olla esteenä ministeriksi tulemiselle, jos kansalainen muuten on rehelliseksi ja taitavaksi tunnettu. Vasta kunnollisen hallituksen avulla voidaan ruveta tästä kaaosmaisesta tilanteesta ulos yrittämään. Ei ennen, eikä myöskään virkamieshallitusten avulla.

— Miten nyt aiot suhtautua ensi vuoden eduskuntavaaleihin?

— Siitä en halua vielä sanoa mitään, koska katson, ettei minulla ole oikeutta yksin asiasta puhua, ennenkuin siinä päästään vähän pitemmälle.

Lopuksi toivotti Iivari menestystä Lakeuden Sanalle, joka nyt taipaleelle lähtevänä koettaa osaltaan olla lapuanmielisten nykyajatusten tulkkina.

VAPAHDETTAVA SUOMI

Vapaussodassa taisteli tämän kansan valkoinen väestö maalle vapauden ja itsenäisyyden. Vapauden päivän koittaessa alkoi myös häämöittää näköalat, jotka monelle olivat oudot ja uudet, mutta kutsuvat ja suomalaisen veren voimaan vetoavat. Vapaussodan perintönä herää ajatus Suomen vallasta, jonka jääkärien joukko kaukana isänmaastaan oli nähnyt katsellessaan suomalaisen soturin silmin maataan ja sen rajoja laajemmassa perspektiivissä. Se oli sama aate, joka suomalaisen tutkijan jo oli vallannut, kun hän oli liikkunut Kalevalan laulumailla, ja josta suomalainen runoilija oli laulanut suomen kielen valtaa ylistäessään.

Mitä historiallisia etsikon hetkiä onkaan kansallamme ollut toteuttaakseen tämän suuren suomalaisen aatteen! Pienuudessaan ja puoluemielessään on se ne kuitenkin tuhlannut. Suomalaista sydäntä kirveleviä ovat aina ne "valtiomiesteot", joilla uhrattiin sekin, mitä määrästään tietoisen heimotahdon ja parhaitten poikaimme veren kautta jo oli saavutettu. Meidän politiikkamme on harvoin ollut kansallista valtiomiestaitoa ja vapaussotaa seuranneina vuosina kaikkein vähimmin. Jos jo silloin, kun maan nuoriso, veren äänen tajuten, taisteli Karjalan saloilla rinta rinnan heimolaisemme kanssa perivihollista vastaan, eräänä huomattavana avustustoimenpiteenä oli ruumisarkkujen kiireellinen lähettäminen itärajalle, ei muuta ole voinut odottaakaan, kuin että heimolaisemme vapautumisyritysten rauettua on jätetty vihollisen kostolle alttiiksi. Verestä ja tuhasta nousee kumminkin aate, jolla on elämänoikeus. Niin on noussut oman kansamme kansallinen tietoisuus, ja niin nousee myöskin heimoaate, joka on vain kansallisen tietoisuutemme oikeaa käsittämistä itsenäisen maan kannalta. Kansallisesti eheä Suomi, sisään ja ulospäin, ei voi rajoittua vain siihen, mihin sen puristaa historiallinen vääryys. Eikö siitä saisi puhua, mikä jumalallisen maailmanjärjestyksen mukaan on oikeus? Tosin on tässä maassa lausuttu sellaisiakin ajatuksia, että niitten, jotka uskaltavat ajatella kansallisesti suuresti ja myös sen hyväksi puhua ja toimia, pitäisi istua linnassa lukkojen takana, mutta mitäpä muuta suurta ja tulevaisuuteen tähtäävää ei maassamme olisi tahdottu merkitä rikoksen poltinmerkillä tai ainakin tuomita vaaralliseksi ja luvattomaksi kansan viilitsemiseksi. Kansallinen näivetystauti on kuihduttanut kansan sydämestä uskaliuksen, niin että se peljästyy sitä, missä sen pitäisi nähdä tulevaisuutensa suurimman lupauksen ja voiman, ja "me — pienuuteemme — tyydymme"-mieli sopii hyvin omien itsekkäitten ja puoluepäämääräin ponnahduspohjaksi.

Ajatus vapautettavasta Suomesta kuitenkin elää. Se elää nuorten sydämissä, nousevassa Suomessa, ja se elää siinä nousseessa Suomessa, joka on lyönyt maahan kansaa ja valtakuntaa rienanneen vihollisen ja valanut voimaa sen turtuneisiin jäseniin. Koko kansaamme ovat havahduttaneet ne kauhistuttavat viestit, jotka ovat saapuneet kaakkoisen rajamme takaa, kurjan ja sorretun Inkerin kansan keskuudesta, jossa vihamies temmeltää minkään inhimillisen tai jumalallisen lain estämättä. Jollei heimohenki ole hiipunut

Lehtori R. Ala-Kulju.

niistä kalevalaisista lauluista, joita kansamme on saanut rajantakaisilta veljiltään, niin ehkäpä sen on määrä herätä siitä itkusta ja valituksesta, joka sieltä nyt hävitettyjen kotien paikoilta ja karkoituspaikkkojen pakkotyömailta kantaa korviimme.

Ne tiet, joita historian Jumala kansoja johdattaa määräänsä kohden, ovat usein käsittämättömiä ihmisjärjelle, mutta jollei kansa itse hävitä olemassaolonsa perusteita, on sen aika kerran tuleva. Me näemme kansallisuudessa yhden tällaisen historian peruslinjan ja uskomme sen tähden tulevaisuuden suureen Suomeen. Historian myllyt jauhavat hitaasti, mutta varmasti, ja me uskomme, että tulevaisen yhtenäisen Suomen aika on tuleva. Itse luonto on luonut sille maantieteellisen kokonaisuuden, niinkuin se on sitä kansallisesti ja historiallisesti. Keskeilä ajan rikkinäisyyttä ja pientä puoluemieltä on suuri aate vapahdettavasta, tulevaisuuden Suomesta antava voimaa kohota yläpuolelle kaiken itsekkään ja kasvaa aatteen mukana. Jokainen ajankohta tarjoaa kyllä tehtäviä sille, joka asettaa päämääräkseen kansallisesti, sisään ja ulospäin lujan ja eheän Suomen luomisen. **R. A.-K.**

— **Lehteämme on lähetetty** eräille yksityishenkilöille joku määrä myytäväksi. Asianomaisille huomautamme, että myyntipalkkio on 25 % ja sopii tilitys konttoriimme tehdä vaikka heti myynnin jälkeenkin. Tilityksen yhteydessä odotamme asianomaisilta tietoja, haluavatko he ottaa lehteä paikkakunnallaan jatkuvasti myytäväksi ja kuinka paljon. Asiamiehiksi haluaville lähetämme heti pyydettäessä tilauslistat lähempine ohjeineen.

Vapaustaistelijan muisto

Ensi lumet ovat jo peittäneet Lapuan hautausmaan. Siellä makaa mies, johon meidän lapuanmiesten ajatukset usein viime päivinäkin ovat kohdistuneet. Usein laajakin tuttavapiiri unohtaa vainajan, mutta kun on kysymyksessä mies, joka eläessään oli jollain tavoin erikoisihminen, tunnemme olevamme häntä lähellä vielä kauan senkin jälkeen, kuin hänen tomunsa on multaan kätketty.

Niin on ainakin laita jämerien isänmaanmiesten. Kun isänmaan tiellä vankilan muurien sisään suljetut lapualaisten johtajat äsken palasivat pitkältä uhrimatkaltaan, oli kansan riemu suuri ja välitön. Mutta näiden palaavien joukossa ikäänkuin kaipasi yhtä: Köpi Latvalaa. Muut palasivat, hän ei enää koskaan palaja. Hän on tehtävänsä tehnyt, hän on uhrinsa antanut, kalleimman uhrin, minkä isänmaa parhailta pojiltaan voi vaatia. Työ on tehty, ristiriidat sovitettu, muut jatkakoot.

Silloin, kun Köpi Latvala lähti tästä elämästä, ei meillä lapuanmiehillä ollut vapaita äänenkannattajia, joiden kautta olisimme saaneet kunnioittaa hänen muistoaan jollakin rivillä. Mutta sitä valtavampi oli se hetki, jolloin Köpi Latvalan maallinen maja siunattiin ikuista elämää varten. Se oli enemmän kuin mitkään sanomalehtikirjoitukset. Ja mikäli me Köpi-vainajata tunsimme, ei hän vaatimattomana ja itsestään ääntä pitämättömänä toiminnanmiehenä niitä olisi halunnutkaan. Mutta kun nyt lapualaista sanaa jälleen pannaan viljelykseen, on meidän syytä, sivuuttamalla Latvalan persoonan suuren merkityksen kansanliikkeelle — se saanee aikanaan sille kuuluvan muistosijansa — kuitenkin kunnioittaa hänen muistoaan pysähtymällä itsekohtaisesti ajattelemaan sitä työtä, mitä meille esimerkillinen vainaja isänmaan hyväksi suoritti koko elämänsä aikana, työtä, joka ainakin täällä Etelä-Pohjanmaalla syvästi tunnetaan. Se työ on meille itsekullekin velvoituksena yhteisen päämäärämme puolesta toimimaan.

Niinkuin hänen elämänsä oli uhrautumista työssä ja toiminnassa isänmaan valkoisen vapauden hyväksi, niin oli hänen kuolemansakin uhri, mistä velvoittava ja meidän aatteitamme lunastava uhri, jota me taistelussamme emme koskaan tule unohtamaan. Tulevienkin päivien valossa meidän on nähtävä Köpi Latvalan persoona sellaisena kuin se tiivistyi hänen hautajaistilaisuudessaan hänelle omistettuun muistorunoon, jonka nyt myöhästyneenä viime palveluksena tahdomme tässä muistiinmerkitä:

KÖPI LATVALA.

In memoriam.

Käy käsky korkeimpana:
meit' kutsuu Isänmaa!
Se on kuin Herran Sana,
mi sieluun putoaa.
Ja ken on mies, hän täyttää
sen ankarimmallaan,
hän miehen mieltä käyttää,
hän voittaa kaatuissaan.

Sun, Köpi, kohdallesi
tää käsky käynyt on,
kun veres maata pesi
jo aikaan taistelon.
Jos jäikin näkemättä
sult' uusi vapaus,
lyöt Isänmaalle kättä,
oot luja lunastus.

Pohjalaaset on saanu komeeta kirjoja:

Samuli Paulaharju

on saanut valmiiksi "elämänsä kirjan":

HÄRMÄN AUKEILTA

"— olen ihastunut kaikkeen: kuvituksen runsauteen, kirjan asuun — ja teksti sellaista, jota en usko keneltäkään muulta tulevan.

"— sehän on runoa, ylistyslaulua lakeudelle ja sen kansan pohjimmaiselle rehtiydelle ja miehiselle kunnolle".

'Vaasan Jaakkoo' (maist. J. O. Ikola).

408 kookasta sivua, 370 hienoa syväpainokuvaa ja 5 Härmän karttaa sisältävä teos maksaa 85 mk., sid. 100 mk. Loistoasussa on rajoitettu määrä 150 mk:n hinnasta.

Heikki Klemetti

on kuvaillut kotipitäjänsä

KUORTANEEN VAIHEITA

"— Kappale isäin Etelä-Pohjanmaata tulee siinä elävänä ja eloisana, iloineen ja kärsimyksineen, heikkouksineen ja vahvuuksineen meidän jälkipolven katseltavaksi, väkevän taiteilijanäkemyksen väläytteleminä verevinä kuvina ja riemullisen remseänä eteläpohjalaisena sanontana".

Artturi Leinonen Ilkassa.

Arvokas kuvitus on vaatinut antamaan teokselle loistoasun: 416 kookasta sivua käsittävä julkaisu yli 300 kuvineeen on kokonaan painettu liitupaperille. Hinta 125:—, kangaskans. 150:—

Werner Söderström Osakeyhtiö

Elsa Heporauta: "Lintu löi ruutuun". — Äärimmäisen tiivistettyjä pienoisnovelleja, joissa jokin merkittävä sielullinen patoutuma purkautuu yhden ainoan hetken kuluessa. Eräissä on aiheena ulkonaisestikin järkyttävä tapaus, useat niistä sivuavat kuolemaa ja kaikissa soivat pohjasävelinä rakkauselämykset. Äkillisen salamanvälähdyksen tavoin ne näyttävät katsojalle ihmissielun syvimmät uumenet, joissa uni ja tosi yhtyvät ja missä tulevien kohtaloidemme aiheet salattuina piilevät. — 25:—, sid. 35:—.

Yrjö Koivukari: "Alastomat kasvot". — Viimesyksyinen arvostelu esitti Koivukarin esikoisromaanin "Kukaan ei tiedä mitään" psykologiselta tekniikaltaan ehkä moderneimmaksi, mitä meillä on kirjoitettu. Nyt ilmestyneessä novellikokoelmassaan nuori kirjailija jatkaa tätä uudenaikaista ihmiskuvaustaan. Näissä novelleissa on huomio kiintyneenä sisäiseen puoleen, sieluntapauksiin, joita kuvataan rohkeasti, kaunistelematta ja taitavasti. Ja näiden sisäisten mielenliikkeiden seurauksena esiintyvät ulkonaiset ratkaisut ja teot. — 25:—.

Jakob Wassermann: "Mauriziuksen oikeusjuttu". Thomas Mannin rinnalla on Wassermann nykyisen Saksan kuuluisimpia kirjailijoita. Hänen nyt suomennettu suuri romaaninsa on herättänyt suunnatonta huomiota koko maailmassa. Lahjomattomalla totuudenrakkaudella ja mestarillisella kertomataidolla siinä kuvataan oikeustapaus, joka on ominainen vain nykypäivien levottomalle, kuohuvalle Saksalle. Väärän tuomion julistaneen tuomari-isän ja hänen nuoren, mutta oikeudentuntoisen poikansa välillä syntyy traagillinen ristiriita, joka tuhoo koko perheen onnen. Viehättävän kauniisti kuvatulle poikatyypille on tekijä antanut luonteenpiirteitä, joita voi pitää kaikkien aikojen parhaalle nuoruudelle ominaisina. — 524 sivua, 50:—, sid. 65:—.

Taiteellisia lastenkirjoja. Runoilija Yrjö Jylhä ja satupiirtäjä Rudolf Koivu ovat yhteisvoimin luoneet pikkuväen runo- ja satukirjan "Meidän pihan urheilijat", jonka innostuttavat säkeet ja kauniit monivärikuvat tulevat tehoamaan meidän aikamme Suomen pienokaisiin. 15:—.

Taiteilija Venny Soldan-Brofeldt on julkaissut joulua varten kaksikin kuvakirjaa: "Aakkoset" ja "Maalattavia kuvia", joissa yhdistyy hyöty ja huvi. Edellisen hinta on 6:—, jäikimmäisen 3:—.

"Siperiaan — vapaaehtoisesti". — Suuren saksalaisen Kölnische Zeitungin kirjeenvaihtaja Artur W. Just on 16 vuoden ajan lehtensä puolesta hoitanut Venäjän asioita ja asunut siitä ajasta suuren osan Neuvostolassa. Viime vuonna hänellä oli tilaisuus tehdä enemmän kuin 25 tuhannen kilom. matka Volgasta itäänpäin aina Tyynenmeren rannikolle asti tutkiakseen, miten Venäjän kansa sulattaa 5-vuotissuunnitelmansa. Hän esittää havaintonsa älykkään miehen tavoin, eikä ole hänelle moitteeksi sanottava, että hänen arvosteluissaan useimmin on vahva irooninen sävy. — Mielenkiintoista kuvausta valaisee joukko liitekuvia ja kartta. 35:—.

Sic transit gloria mundi...

Motto, sisällys ja loppulause:
"Mennyttä aikaa muistelen niin mielelläni vielä."

Marxilaisuus murskattava

"Rauha on kiireimmiten saatava maahan, ja ne epäkohdat, joita valtiollisessa elämässämme on, sen jälkeen laillisessa järjestyksessä poistettava". Näin Tasavallan presidentti itse yleisradiossa henkilökohtaisesti esittämässään julistuksessaan lausui. Hän sitovasti nimenomaan totesi, että valtiollisessa elämässämme on epäkohtia, jotka hän määrää poistettavaksi, kun kansanliikkeen iskujoukot manööveriltaan ovat palanneet koteihinsa. Isänmaallinen väki tähän lupaukseen luottaen tyyntyi ja jäi odottamaan sen nopeaa ja täydellistä täyttymistä.

Mutta marxilaiset maankavaltajat ja heidän suojelijansa eivät ole olleet läheskään tyytyväisiä "Ukko Pekan" lupaamiin toimenpiteisiin. He ilmeisesti olisivat tahtoneet, että valtiovalta olisi päinvastoin ryhtynyt lisäämään epäkohtia valtiollisessa elämässämme. He olisivat toivoneet, että mitta olisi täytetty ja valtiovalta ryhtynyt teurastuttamaan niitä miehiä, jotka v. 1918 kukistivat punakapinan sekä loivat hengellään ja verellään tälle maalle oman puolustuslaitoksen sekä itsenäisen valtiovallan. Marxilaiset nähtävästi olisivat nytkin tahtoneet, että veljesverta olisi kansalaissodassa taasen vuodatettu sekä siten aiheutettu maamme valtiovalta puolustuskyvyttömäksi marxilaisen sosialismin valtapyrkimyksiä vastaan. Marxilaisten rikollisiin teorioihin kuuluu, että valtiovalta ja porvarillinen yhteiskuntajärjestys olisi johdettava salakavalasti ensin umpikujaan, sekä kansakunnat sitten syöstävä mitä suurimpaan sekasortoon, jolloin valmistuu sopiva tilaisuus kommunistisen diktatuurin luomiseen, kuten Venäjällä maailmansodan loppuaikoina tapahtui. Vasemmiston rikollinen sanomalehdistö perustelee nytkin vaatimuksiaan esim. sillä, että kansanliikkeen miehiä oli heidän mielestään vielä verraten vähäinen määrä liikehtimässä, joten se olisi ollut helposti tuhottavissa. Näin marxilaiset ja heidän porvarilliset apurinsa! — Mutta täten aliarvioiden mahdollisuudet he laskelmissaan vielä tällä kertaa surkeasti erehtyvät. He erehtyvät ehkä paljon enemmänkin, kuin vv. 1917—18? Olisihan vaan alullepantu v. 1918 rintamamiesten teurastus! Niitähän siellä Mäntsälässäkin oli etupäässä liikkeellä.

Mutta marxilaisia suojelevien haihattelijoiden sopii vaikkapa vain sivumennen voiton mahdollisuuksiaan arvioidessaan ottaa huomioon, että m.m. ne lukuisat Mäntsälän viikolla Helsinkiin saapuneet sähkösanomat puhuvat itse puolestaan isänmaallisen kansanliikkeen tahdosta ja voimasta. Esim. Vapaussodan Rintamamiesten Liiton hallitus noin 30,000 miehen puolesta julisti antavansa tukensa maan hallitukselle vain siinä tapauksessa, jos se palaa vapaussodan viitoittamalle tielle. Samoin m.m. kaikki rajaseudun L. L. piirit ilmoittivat kymmenientuhansien miesten puolesta tarvittaessa puolustavansa reservinä vain Mäntsälään kokoontunutta etuvartiota. Maan kymmenettuhannet suojeluskuntalaiset tuntuivat olevan valmiina lähtemään Mäntsälään. Kenraaliluutnantti Sihvon komennossa v. 1918 olleet Karjalan rintamamiehet ilmoittivat entiselle päällikölleen seuraavaa: "Emme luoneet armeijaa 1918 itseämme ja isänmaallista kansaa vastaan". Sitäpaitsi kuulosti suuri osa mihinkään järjestöön kuulumattomia maamme talonpoikia ja työmiehiä olevan vapaaehtoisena valmis estämään Lapuan miesten mahdollista teurastusta. Mutta isänmaallinen kansa on äärimmäisen kärsivällistä ja hidasta. Sitä kun tarpeeksi paljon ärsytetään ja vainotaan, niin se viimein voi suuttua. Todella sitä onkin 15 vuoden ajan taasen marxilaisten taholta mitä ankarammin sorrettu, ettei ole enään mikään ihme, jos se viimein herää vaatimaan tähän maahan veljeyden, vapauden ja yhdenvertaisuuden sijaan järjestystä, arvovaltaa ja oikeudenmukaisuutta! Vastoinkäymiset päinvastoin tiivistävät rivejä.

Mutta isänmaallinen väki ei kuitenkaan tahdo taistella valtiovaltaa vastaan, vaan sen puolesta, kuten Mäntsälän miehet kirjelmässään Tasavallan presidentille selittivät. He tahtovat ainoastaan taistella rikollista marxilaisuutta vastaan valtiovallan, uskonnon, kodin ja isänmaan puolesta. Kuitenkin on aivan käsittämätöntä, että sama valtiovalta lähettää poliisinsa suojaamaan tri Mikko Erichin provokatoorista kiihoitusta marxilaisten kumouspyrkimysten edistämiseksi juuri Mäntsälässä, missä vv. 1917—18 kidutettiin ja surmattiin kymmenittäin valtiovallalle uskollisia kansalaisia! Sellaista toimenpidettä ei yksikään laillisuutta ja rauhaa rakastava kristitty kansalainen enään mitenkään jaksanut sulattaa. Valtiollisessa elämässämme on siis kouraantuntuvia epäkohtia, kuten "Ukko Pekka" julistuksessaan toteaa. Rauha palaa maahan, kun ne ovat poistetut.

Taaskin on maan marxilainen sanomalehdistö eräiden porvarillisten säestämänä ääni käheänä vaatinut valtiovallalta Lapuan miesten päänahkoja! Heidän intiaanitanssinsa tuntuu kuitenkin, vähän niinkuin — ennenaikaiselta. Marxilaisten rämisevä voitonriemu soinnahtaa isänmaallisen kansan korvissa ikäänkuin pahaenteiseltä. — Suurimpia epäkohtia valtiollisessa elämässämme onkin juuri marxilaisten maanpetoksellinen puuhailu maassamme, joka, ihmeellistä kyllä, on saanut nauttia lainturvaa viettäen makianleivän päiviä, sill'aikaa, kuin tuhannet valkoiset rintamamiehet ja invaliidit ovat olleet työmaaterrorin uhreina, heidän omaisensa kärsiessä äärimmäistä kurjuutta, viruneet vankityrmissä tai piileksineet maanpakolaisuudessa.

Tyypillisintä valtiollisessa elämässämme esiintyville ilmiöille on m.m. se, että isänmaalliset sanomalehdet ovat erikoisen valvonnan ja huolenpidon alaisina. Totuuden puhujan suu tukitaan, kun siihen sijaan marxilaisten äänitorvet saavat esteettömästi rienata pyhimpiä elämänarvojamme, uskontoja ja lakipohjaista yhteiskuntajärjestystämme vastaan. Niinpä esim. Ajan Sanan päänahkakin jo toisen kerran luovutettiin siltasaarelaisille. "Sosialidemoonien" Sasukin lienee tyytyväisenä hyräillen painunut kellariin taasen, kun Mäntsälän miehet pitivät manööveriä. Mutta eipä siinä kyllin. Ruokahalu kasvaa syödessä — niinkuin on nähty. Entä vapaamuurarit? Ei heidänkään toimintansa tarvitsisi olla salainen, jos siellä ei puuhailtaisi pimeyden töissä. Rikollisethan aina karttavat päivänvaloa ja julkisuutta. Onhan Harjun ruumishuoneesta nähty öisin poistuvan silinterihattuisia herroja pa-

Lapuan paitaa

valmistaa

Kauhavan Villakutomo
Kauhava.
Omist. K. Somppi.

Uusi Pukimo
Kauhava.
Myymälä myöskin **Voltissa.**
SUOSITELLAAN.

BOCK

suosittelee ensiluokkaisia
MALLASJUOMIA ja **KIVENNÄISVESIÄÄN**

III lk. OLUT on saavuttanut kaikkien suosion.

Panimo OY. BOCK
VAASA — PUH. 142 ja 1689.

Pohjanmaan Tarkkuuslataamo oy.

Seinäjoki. Puhelin 180

LATAA TARKKUUSKIVÄÄRIN PATRUUNOITA.

Myy erikoisluoteja, ruuteja, nalleja sekä kaikenlaisia patruunoita ja metsästystarpeita.

Hinnat tunnetusti sopivat.

HUONEKALUT

ovat tunnetut hyvyydestään ja huokeudestaan kautta maamme.

Huonekaluliike Mikko Nupponen

Vaasa.

Torin ylälaita, p. 920.

Kaikenlaisia konttoritarvikkeita

ostatte

Lasse Ollonqvistin liikkeestä

Vaasa. Puhelin 103 — 303.

HUOM.! Kaksivärisiä nauhoja kaikkiin kirjoituskoneisiin Smk. 15:— kpl.

Bensiiniä ja Petroolia

tukuttain ja vähittäin

LAURI KOIVISTO

Seinäjoki. Puh. 250.

Ravintola — Kahvila

Tähti

Vaasa, Hietasaarenk. 13. Puh. 278.

Omist. Alli Virtamo (Franssi.)

Tarjoaa maukasta ja halpaa ruokaa annoksittain, viikko- ja kuukausimaksuin.

V. A. PAUNU

Hattu- ja Turkisliike

Vaasa — Seinäjoki.

Suositellaan.

Rahan järkevä käyttäminen.

Rahan liikkeessäolomäärän päättää valtiopankki lain ja niitten normien perusteella, jotka sen toiminnalle on vahvistettu. Mutta rahan kiertonopeutta eivät määrää valtiopankki eivätkä lainsäätäjät, vaan kansan oma menettely kaikissa kerroksissa ja jokaisen yksityisen kansalaisen menettely omassa rahataloudessaan. Jokainen, joka vähänkin käsittelee rahaa ja saa sitä omakseen, määrää osaltaan rahan kiertonopeuden, sillä hänen vallassaan on, antaako hän sen heti mennä eteenpäin vaiko vasta parin päivän tai pitemmän ajan kuluttua.

Nyt voi moni huomauttaa, pitääkö sitten jokaisen, jolla on rahaa paljon tai vähän, pyrkiä siitä vapautumaan ja ostamaan ensimmäistä parasta tavaraa mikä eteen sattuu. Siitä ei tietenkään nyt ole kysymys. Päinvastoin itsekukin ymmärtäväinen ihminen voi hyvin helposti harkita mikä hänelle on hyödyllistä ja mitä hän käytettävissään olevilla rahoilla kykenee hankkimaan. Välttämätöntä ja tarpeellista silloin jokainen tietenkin ostaa, mutta juuri sitä eikä mitään muuta. Edullisinta on tällöin aina neuvotella vakavasti myyjän kanssa tavaran hinnasta ja laadusta, sillä lisääntyvä kysyntä johtaa helposti hintojen kohoamiseen. Tasaantuvatko hinnat alemmalle tasolle vai asettuvatko ne korkeimman hintatason mukaisiksi, senkin määrää ratkaisevasti kansalaisten suhtautuminen tavaramarkkinoihin.

Tavarain ostamisessa on siis meneteltävä varovaisesti. Mutta on ostettava heti kun jotain todella tarvitaan. Se merkitsee sitä, ettei ole edullista siirtää tarvittavien tavaroitten hankkimista silloin kun niihin on rahaa käytettävissä.

Mutta miten on silloin meneteltävä, kun on rahaa, mutta ei tarvitse mitään tavaraa? Silloin saattaa esiintyä jotain muita tarpeita, tarvitaan ehkä räätäliä, suutaria, maalaria, muuraria, lukkoseppää, katonlaittajaa, verhoojaa, puutarhuria, kiillottajaa j.n.e., yleensä jotain vierasta apua johonkin välttämättömään työhön. Ja kun sellaista tarvetta esiintyy, on edullisinta käyttää siihen rahaa silloin kun sitä on ja edullisinta myöskin maksaa työ heti, siten raha pääsee liikkeelle hyödyttämään yleistä talouselämää.

Mutta mitä on sitten niistä sanottava, jotka pitävät rahansa kotonaan tai taskussaan, eivätkä tahdo käyttää niitä tarpeisiinsa eikä myöskään niillä mitään teettää? Juuri sellaisten henkilöitten rahoja kansantalous tarvitsee vielä kipeämmin kuin sen, joka säännöstelee rahojensa käyttöä erilaisten välttämättömien tarpeitten tyydyttämiseen. Talletuslaitokset tarvitsevat juuri tällaisia joutilaita ja tuottamattomia rahoja. Ne tarvitsevat niitä saattaakseen luottokoneiston jälleen oikeille ja välttämättömille raiteilleen. Kun rahat viedään talletuslaitokseen, ei tarvitse pelätä etteivätkö ne sieltä lähtisi liikkeelle juuri sinne, missä niitä kulloinkin hyödyllisimmin tarvitaan. Vielä samana päivänä, jolloin ne on sinne viety, lähtevät ne sieltä liikkeelle, sillä luoton tarve on suuri. Mutta se joka ottaa luottoa, ei ota sitä tietenkään sitä varten, että pitäisi rahat kotonaan, vaan käyttääkseen ne työläisten ja apulaistensa palkkojen maksuun, erilaisiin kuljetuskustannuksiin, hankintakuluihin tavaroitten hankkijoille, korkoihin ja lyhennyksiin. Jos jokainen vie säästöpankkiin kaikki liikenevät rahansa, tulee rahojen kiertonopeus paljon suuremmaksi kuin jos niitä kukin itse säilyttäisi ja käyttäisi vasta silloin, kun jotakin tarvetta esiintyy. Säästöpankit ja luottolaitokset antavat rahoja suuremmissa erissä kerrallaan yrittäjille, tuotantotoiminnan tai yleensä elinkeinojen harjoittajille ja nämä jakavat ne edelleen työntekijöilleen ja hankkijoilleen, joten hyvin monet henkilöt tulevat niistä osallisiksi. Nämä, jotka saavat nuo rahat yrittäjiltä, käyttävät ne edelleen ostoksiin, maksusuorituksiin, vuokriin, veroihin y.m. Tällaisen ketjuliikkeen kautta rahan kiertonopeus saa sen joustavuuden, joka sillä kaikissa oloissa täytyy olla, jotta talouselämä pysyisi virkeänä ja häiriintymättömänä.

Säästäväisyyspäivänä

on hyvä muistaa jämerien valtiomiesten lausuntoja säästäväisyydestä:

BENITO MUSSOLINI, Pääministeri:

Italian kansan lujassa tahdossa tehdä työtä ja säästää on varma tae sen tulevaisuudesta.

J. RAMSAY MACDONALD, Pääministeri:

Jos säästämistä harjoitetaan viisaana tarpeettomien menojen rajoittamisena eikä terveitten menojen supistamisena, silloin on kansakunta tullut voimakkaammaksi ja kansalaisten luonne jalommaksi.

PAUL von HINDENBURG, Valtakunnan Presidentti:

Ahkeruus ja työteliäisyys luovat varoja perustaksi kansan hyvinvoinnille ja vapaudelle, mutta vain sillä edellytyksellä, että kansa hoitaa varojaan taloudellisesti. Ilman säästäväisyyttä ei edes ahkeruudella ja työteliäisyydellä saavuteta täydellistä menestystä.

Ilmajoen Säästöpankki

Ylistaron Säästöpankki

Lapuan Säästöpankki

Peräseinäjoen Säästöpankki

Alavuden Säästöpankki

Töysän Säästöpankki

Kuortaneen Säästöpankki

Virtain Säästöpankki

Jalasjärven Säästöpankki

Soinin Säästöpankki

Isonkyrön Säästöpankki

Evijärven Säästöpankki

Vaasan Suomal. Säästöpankki

Nurmon Säästöpankki

Seinäjoen Säästöpankki

Ylihärmän Säästöpankki

Tuomisen Turkisvärjäämö

KURIKKA.

Valmistaa

alaan kuuluvia töitä **maakunnan omista tuotteista,** lampaan, vasikan ja metsäeläinten nahoista.

Oma turkisneulomo

jossa valmistetaan naisten **turkiskappoja, lakkeja kauluksia** y.m.

Huom.! Oma myymälä Seinäjoella

Kalevankatu 6.

Sankarihaudat

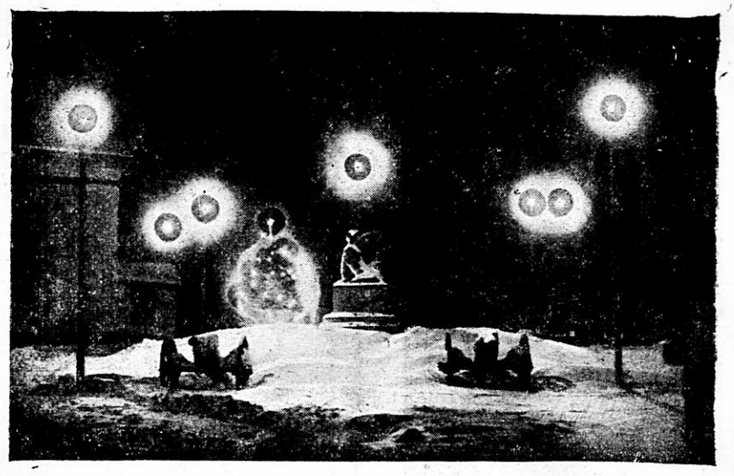

Lapuan sankaripatsas juhlavalaistuksessa.

Me kokoonnumme sankarihautojen ääreen. Me tohdimme aina uudelleen ja uudelleen juhlapäivinämme sinne kokoontua, koska meillä silloin on sekä velvollisuus että erikoinen tarve sinne käydä. Juhlina me tunnemme velvollisuutta ja halua hetkeksi saapua kiittämään sen kiven ääreen, mikä edustaa kaikkien menneitten sukupolvien uhrauksia isänmaan tähden. Ja meillä on juhlapäivinä halua vakuuttaa siellä, että me muistamme sen hinnan, minkä kansamme on saanut itsenäisestä, vapaasta isänmaasta suorittaa, ja että me sen muistaen olemme myöskin valmiit itse antamaan sen, mitä meiltä osaltamme maamme vapaus, menestyminen ja kehittyminen vaatii; että me yritämme jokainen tehdä velvollisuutemme kansamme tulevaisuuden turvaamiseksi.

Elävät sukupolvet saapuvat hautausmaille etsimään sieltä itselleen voimaa ja rohkaisua niiltä, jotka ovat ennen heitä taistelunsa taistelleet. — Pimeinä, myrskyisinä öinä vaeltaa hautausmailla kammo. Maan multiin peitettyjen kera on tänne kätketty myöskin heidän surunsa, epätoivonsa, elämän heille valmistamat nöyryytykset, heidän kärsimänsä häpeä ja heidän rikoksensa, niin ne, joista ihmiset tiesivät, kuin ne, joita nämä eivät tunteneet. — Mutta me tunnemme, että hautausmailla asuu myöskin rauha. Kaikkien täällä lepäävien vaellus, taistelu ja harha on päättynyt. Ja me saamme, siellä käydessämme, lohtua ja voimaa sydämiimme, sillä tänne on kätketty myös määrätön joukko valoisia toiveita, unelmia, kauniita ja hyviä ajatuksia, uskoa ja rakkautta. Ja vaikka moni usko petti, ja moni kaunis ajatus tahriutui elämän todellisuudessa — jonka totuutta ei tunnettu, ja siksi katkeroiduttiin, kun unelmat eivät sopineet arkiseen menoon — niin se hyvyys ja toivo, mitkä elämässä kätkettiin piiloon lähimmäisiltä, ja lopuksi haudattiin maahan, se siirtyy hautausmaalla meihin uutena uskona ja voimana.

Meidän maamme on sankarikumpujen maa. Useimmat haudat ovat tasottuneet, emmekä me tiedä, missä lepäävät kaikki ne miehet, jotka vuosisatojen kuluessa ovat saaneet verikentillä antaa henkensä puolustaessaan asuinsijojaan idän vallotushalua vastaan; tai ne naiset, jotka rakensivat kotinsa yksin ja kasvattivat lapsilaumansa sodan hävittämässä maassa; tai ne tuhannet lapset, jotka kuolivat sodan seurauksiin. Kaikista niistä tuntemattomista haudoista nousee väkevänä viha ja rakkaus. Viha perivihollista vastaan on siirtynyt meihin kymmenien sukupolvien perintönä. Meidän omat äitimme sen meille opettivat meidän pieninä ollessamme. Ja me opetamme sen omille lapsillemme, sillä se viha ei saa kuolla. Se on puolustustahtoa ja itsesäilytysvaistoa; se on palavaa rakkautta omaan maahan ja omaan heimoon.

Siihen vihaan sisältyy meidän maamme yhteiskunnallinen turvallisuus ja valtiollinen olemassaolo. Se viha on rakkautta oman sukumme tulevaisuuteen. Me opetamme uudelle sukupolvelle sen opin, minkä itse olemme menneeltä sukupolvelta oppineet: "Ei ole tässä maassa laskettu uhreja, kun on kansasta ja isänmaasta ollut kyse; vapaus myydään vain kuoleman hintaan".

Sanotaan: Meidän aikamme sivistys vaatii suvaitsevaisuutta toisin ajattelevia kohtaan on sivistymätöntä esiintyä jyrkästi. Mutta on asioita, joissa jokaisen ihmisen on jyrkästi oltava omalla kannallaan. Ne ovat kansakunta ja sen henki.

Jokaisen kansalaisen on toiminnalleen yhteiskunnassa omaksuttava johde. Ja ainoa oikea johde pienelle kansalle on se, joka neuvoo ja pakottaa sen tekemään työtä kansakunnan puolesta, sen omintakeisuuden, itsenäisyyden, kunnian ja onnen puolesta. Kaiken poliittisen toiminnan vaikuttimena täytyy olla isänmaanrakkauden, ja sen tulee täyttää kansallishengen vaatimukset. Mutta toimivan itsensä, kunkin kansalaisen osaltaan on ratkaistava, mitä isänmaanrakkaus ja kansallishenki häneltä kunakin ajankohtana vaativat. Ei saa riittää vain "yleisen mielipiteen" omaksuminen, vaan meidän velvollisuutemme kansalaisina on itse muodostaa mielipiteemme tosiolojen pohjalla.

Me kokoonnumme sankarihaudoille kunniaa tekemään. Me kunnioittaisimme edellisten sukupolvien uhrauksia parhaiten, jos me muistaisimme, että isänmaan tähden he henkensä antoivat, sen puolesta, minkä oikeana pitivät. Meidän käyntimme vainajien leposijoilla antakoon meille uuden voiman omalta osaltamme tehdä sen, mikä on oikein isänmaan tähden.

ACTIVA.

LAKEUDEN SANA

Seinäjoki

Ilmoittaudun täten LAKEUDEN SANAN asiamieheksi. Pyydän heti lehtenne tilauslistoja ja asiamiesohjeita.

Nimi ja ammatti.

Täydellinen postiosoite.

ketti kainalossa! Ainoastaan vapaamuurarien salaseuraan kuuluu sellaista hienoa väkeä. Tutkimuksissa on todettu olleen taikauskolla osansa tuossa mysteriossa. Vapaamuurarien on myös todettu harjoittaneen taikauskoa, henkien manausta y.m. ja välineinä käytetty pääkalloja y.m. ruumiin osia. Vapaamuurariuden päämäärä on sama kuin materialistisen marxilaisuudenkin. Niin väittävät useat sekä kotimaiset että ulkomaiset asiantuntijat. Miksi sen pitää olla salainen, jos se kerran olisi hyväntekeväisyysjärjestö? Eräs ranskalainen kirjailija väittää sen olevan salakavalan rikollisen salajärjestön. Ennen sen toiminta oli meilläkin ankarasti kielletty. Vapaussodan jälkeinen liberalistinen valtiovalta saattoi senkin toiminnan luvalliseksi.

Valtiollisessa elämässämme on siis verrattain räikeitä epäkohtia, kuten "Ukko Pekka" julisti. Nämä epäkohdat on luvattu poistaa.

Valtiolliset epäkohdat poistettakoot! Marxilaisuus on murskattava!

JUSSI RYHÄNEN.

Liikuntakasvatustyö

Etelä-Pohjanmaan suojeluskuntapiirissä

Toimituksessamme pistäytyi eilen sot. ohj. H e l v e Etelä-Pohjanmaan sk.-piirin piiriesikunnasta, jolloin käytimme hyväksemme tilaisuutta ja kysyimme lukijoitamme varten, mitenkä hänen piirissä edustamansa ala, liikuntakasvatus, on kuluneena vuotena edistynyt. Aina auliina sanomalehtimiehille sot. ohj. Helve istuutui suoraapäätä kirjoituskoneen ääreen ja naputti liuskan valmiiseen painokuntoon. Lyhyenä yhteenvetona selviää siitä asianharrastajille, mitkä tapahtumat tänä vuonna ovat liikuntakasvatustyömaallamme olleet huomattavimmat.

KILPAILUT.

Piirin t a l v i u r h e i l u t o i m i n t a jäi laimeaksi kelinon talven tähden. 24. I. määrättyjä %-hiihtoja oltiin pakoitettuja suorittelemaan pitkin talvea ja sittenkin ne useissa suojeluskunnissa täytyi järjestää marssin muodossa. Samasta syystä kärsivät 7. II. määrätyt s.-kuntain hiihtomestaruuskilpailut. Vihdoin täytyi piirin talvikisat, jotka oli aiottu pitää Seinäjoella 13—14. II., siirtää lumen puutteen vuoksi Töysään, jossa lunta olikin riittämiin. Töysän lottain ja suojeluskuntalaisten reipas apu auttoi kuitenkin hät'hätää kyhätyt kisat onnistumaan. Luonnollisesti sekä osanottajamäärä että tulokset kärsivät lumettomasta talvesta. Järjestön talvikisoihin ei piiri tänä vuonna osallistunut heikon valmennuksen vuoksi.

K e s ä u r h e i l u k a u s i alotettiin 8. 5. onnistuneilla %-maastojuoksuilla kaikissa s.-kunnissa. Maastojuoksun erikoismiehet kilpailivat Laihialla 22. 5., jolloin myös suoritettiin piirin voimisteilumestaruuskilpailut. Maastojuoksuun oli osanotto runsas ja kilpailu kireä sekä miesten että poikain sarjassa, mutta voimisteluun osallistui ainoastaan Lapuan sk:n kaksi miesjoukkuetta.

12. 6—31. 7. välisenä aikana suoritettiin piirin pesäpallomestaruuskilpailut. Osanotto oli suurempi kuin ennen ja pelitekniikka ja taktiikka, varsinkin pojilla, huimasti kehittynyt. Järjestön pesäpallomestaruuskilpailuissa piiri sijoittautui yhdeksänneksi.

Piirin vapaaurheilumestaruuskilpailut pidettiin 6—7. 8. Uutuutena entisten lajien lisäksi oli poikain alle 17 v. 3-ottelu (100 m., kuula, korkeus). Osanotto oli niukempi kuin aikaisemmin (pula-aika), mutta tulokset kautta linjojen entisiä huomattavasti paremmat. Järjestön vapaaurheilumestaruuskilpailuihin 27—28. 8. Kajaanissa piiri osallistui täydellä joukkueella. 3,000 m., piirin entisen murheenlajin, neljäs tila oli ilahduttava, samoin 5-ottelun kuudes. Perin heikon tilapäisviestijoukkueen ansiosta piiri jäi kuitenkin suuressa 3-ottelussa yhdeksänneksi.

25. 9. järjestettiin piirin suunnistautumismestaruuskilpailut Kurikassa. Kilpailu tapahtui partioittain (partion vahvuus 1 plus 3) ja sujui se tässä muodossa paljon nopeammin kuin yksityiskilpailuna.

KURSSIT JA MERKIT.

18—24. 4. pidettiin Seinäjoella voimistelu- ja nyrkkeilykurssit. Pyrkijöitä enemmän kuin voitiin ottaa ja tulokset varsinkin nyrkkeilyssä erittäin hyviä.

11—17. 7. olivat piirin poikaosastot erittäin runsaslukuisesti edustettuina poikaryhmänjohtajakursseilla Kuortaneella. Kursseilla saatiin terveyttä ja paljon uusia tarpeellisia kokemuksia.

Piirin parhaat urheilijat ja urheilumiehet olivat kokoontuneet Ilmajoelle 22—25. 8. urheilu- ja pesäpallomestaruuskursseille. Kurssit olivat samalla piirin järjestön mestaruuskilpailuihin menevien edustajien valmennustilaisuus. Yleisurheilun ja pesäpallon hieno "mekaniikka" piti miesten kiinnostuksen vireillä loppuun asti.

Hiihtomerkkien suoritus kärsi pahasti huonosta talvesta, mutta kuntoisuusmerkkejä, erittäinkin I luokan, on tänä vuonna suoritettu huomattavasti enemmän kuin ennen.

KAHTA METRIÄ KOHTI

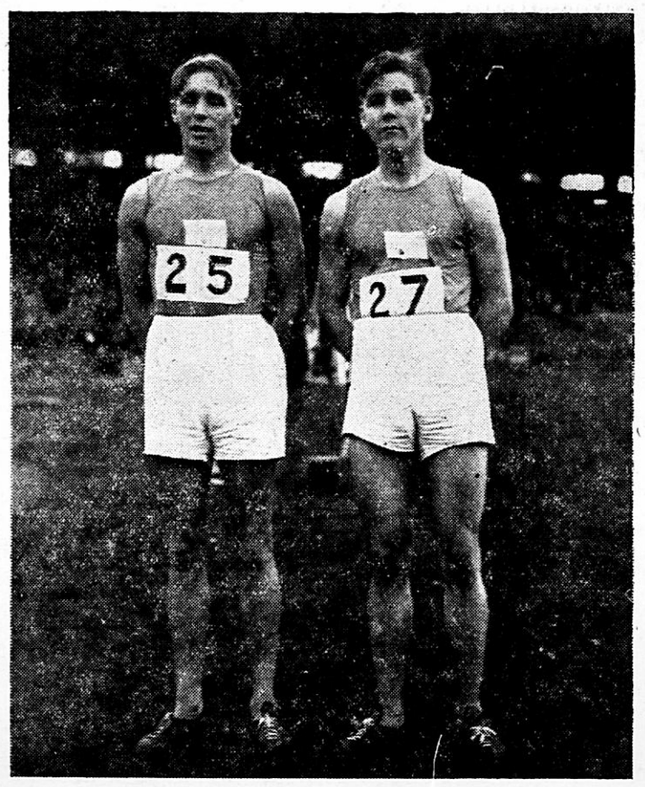

Kaksi railakasta Lakeuden Poikaa kuvattuna Pariisin stadionilla

Eteläpohjalainen yleisurheilu on kuluneena kesänä ollut nousukurssissa. Huomattavimpina tekijöinä tässä arvon nousussa ovat olleet Kurikan Ryhdin "Issu" ja Ilmajoen Kisailijoiden Veikko Peräsalo. He ovat päässeet maallemme niin synkässä lajissa, kuin korkeushypyssä, tuloksiin, jotka kansainvälistä mittapuuta käyttäen nousevat kunnioitusta ja ihailua herättävälle tasolle.

Kuvassamme ovat nämä "veljekset" maaottelumatkallaan Pariisissa. Sanoimme "veljekset", ja sitä he todella ovat. Issu, jonka hyppääjäura on jo vanhempi, on niitä miehiä, jotka urheilevat urheilun itsensä vuoksi reilusti, ilman katetta ja pelkoa siitä, että kaveri joskus hänen omista neuvoistansa nyötyneenä voi ajaa ohikin. Keskustelimme juuri hiljakkoin kotiutuneen Peräsalon kanssa m.m. näistä asioista ja saimme häneltä itseltänsä kuulla, miten he yhdessä Pariisin matkalla ja sen jälkeen tekivät yhteisiä sotasuunnitelmia tulevaisuuden varalle. Näistä suunnitelmista olisi paljonkin kirjoittamista, mutta eihän se ole tarpeellista, aikapahan tulee näyttämään, miten niiden tulee käymään. Joka tapauksessa oli Pariisin matka Veikon omien sanojen mukaan arvokas oppimatka.

Hiljaisuudessa on meillä sellainen käsitys, ja se on nähtävästikin, ellei mitään ikäviä satu, oikein, että ensi kesänä, kun kohoteraan rima 2 m. kunnioitettav. korkeuteen on Veikolla suurimmat mahdollisuudet selviytyä siitä. "Niiden arvokkaiden neuvojen mukaan, joita sain sekä Liiton herroilta että Issulta, tulen ensi talvena kiinnittämään entistä suurempaa huomiota pohjakunnon saamiseen, mikä käy päinsä parhaiten voimistelun ja kevyen hiihdon sekä luistelun avulla, ja sitten koetan saada talven aikana päähäni Kimuran kahdenjalan ponnistuksen, joka on ainoa keino päästä nykyisestä korkeudesta ylempää. Tämä viimeksimainittu tahtoo sanoa suunnilleen sitä, että ennen ponnistavan jalan viimeistä askelta lyödään toinen jalka voimakkaasti maahan ja rinta painetaan maata kohden ja ponnistus tapahtuu salamannopeasti tämän jälkeen, joten siis tavallaan ponnistetaan molemmilla jaloilla yhtä aikaa".

"Issu itse aikoo hyppiä paljon talvella sisällä", jatkoi V. vilkkaaseen tapaansa. "Hän on jo laittanut erikoiset kengät tätä varten. Niissä on noin tuuman paksuiset raakakumipohjat, jotka estävät tärähtämisestä seuraavat vaikutukset. Sinun ei pidä alkaa urheilla näillä, varoitti Issu minua. Sinä nouset kahta metriä kohden muutenkin, mutta minä olen jo vanha konkari, jonka ei ole enää väliä".

Lopuksi toivoi haastateltu, että Seinäjoen luistinrata taas pian valmistuisi, ja samalla, että ensi talvena järjestettäisiin oikeat reilut luistinkilapilut täällä. Veikko sanoi jo puhuneensa Blomqvistille kilpailumatkasta tänne ja oli tämä jääkenttien kiitävä mies ollut kovin innostunut lähtemään Pohjanmaalle kilpailemaan. Uskallamme toivoa, että tämä toivomus ei jää täyttymättä.

Lapuan Hjelt

yllätti Virkiän paineissa

Miehiä mukana maan eri puolilta

Lapuan Virkiällä oli onnistuneet kansalliset lauantaina ja sunnuntaina. Miehiä oli mukana 65 ja yleisöä Seurahuoneen avarat suojat tupaten täynnä molempina päivinä. Kaikinpuolin muodostui näistä oikeat arvokisat, sitä osoittaa jo luettelo sarjain voittajista. Hjelt, joka tuli kärpästen ykköseksi yleisön suureksi riemuksi vetäessään Mäkisen selälleen komealla niskalenkillä. Koskela oli omaa luokkaansa 61:ssä, samoin Reini 66:ssa. Hautamaa voitti yllättäen A. Pikkusaaren ja KV:n Lahti veti pitemmän korren isojen miesten sarjassa. Aatos taas voitti vakuuttavasti vapaapainin. Hjelt sai kuten luonnollista kunniapalkinnon yleisön äänestyksen perusteella. Tuomarivirheitä ei sattunut ja siis kaikinpuolin onnistuneet kansalliset. Lopullinen palkintojärjestys muodostui seuraavaksi: (Pisteitä ei oltu vielä laskettu lehtemme mennessä painoon):

Sarja 56 kg.
1) E. Hjelt, LV.
2) V. Mäkinen, TV.
3) J. Hytinkoski, OP.

Sarja 61 kg.
1) L. Koskela, LV.
2) V. Uksila, OP.
3) A. Piirto, IK.

Sarja 66 kg.
1) A. Reini, HKV.
2) O. Soini, NJ.
3) A. Sironen, JV.

Sarja 72 kg.
1) J. Hautamaa, NJ.
2) A. Pikkusaari, LV.
3) V. Keisala, LP.

Sarja 79 kg.
1) M. Lahti, KV.
2) J. Jussero, VV.
3) I. Kallio, LV.

Vapaapaini 56 kg.
1) A. Jaskari, NJ.,
2) J. Heikkinen, IK.
3) S. Leppilahti, NJ.

Lauantain painit

Alle 56 kg.

J. Lillviis, LV — M. Högman, LP 3,30. Hytinkoski, OP — Penttilä, NJ, 1,10. Palonen, LP — Mäkipää, HK, 2,30. E. Hjelt, LV — H. Talvitie, sama, 3—0. Mäkinen, Tampere, villi — E. Seppälä, SU, 3—0.

Alle 61 kg.

V. Haavisto, Lapuan Virkiä — Hakola, Ilmaj. Kisailijat, niskasta 1 min. Piirto, IK — Mäkinen, Härmän Kunto, niskasta 2,20. M. Martikkala, Nurmon Jymy — Ojala, Seinäjoen Urheilijat, 1,45. Uksila, Oulun Pyrintö — Y. Liljamo, LV. Tasainen ottelu. Loppupysryn aikana sai Uksila hyvän niskaheiton, joka oli jo johtaa tulokseen. L. onistui kuitenkin selviytymään. Uksilan selvä työvoitto 3—0. A. Lanne, Porin Tarmo — A. Soini, NJ, 3—0. Lannen tv. oli riidaton. Latvatalo, KV — V. Iikka, LV, 3—0. Pintatoppari, Ylistaron Uurtajat — Palo, Härmän Kunto, 1,05. L. Koskela, LV — O. Seppälä, SU niskasta 3,16.

Alle 66 kg.

V. Vähämäki, IK — A. Tynjälä, LV, 3—0. V. Niemi, HKV — P. Hautamaa, NJ, 40 sek. O. Sironen, Jyväskylän Voimailijat — U. Ahde, LV, 3—0. Hahne, YV — J. Haapamäki, LV, 55 sek. A. Reini, HKV — Kiviniemi, LP, 1 min. Saarikoski, SU — Leppänen, sama, lindenheitto 1,30. O. Soini NJ, — Välimäki LV, 1,15. M. Lindgrén TVS — E. Miilumäki NJ, 2,30.

Alle 72 kg.

E. Leinonen Kuopion Voimailijat — V. Koivula LV, 40 sek. V. Lehto IK — V. Keisala LP, 3—0. J. Hautamaa NJ, — V. Pikkusaari LV 3—0. Lagol YU — M. Katila SU, 5,50. A. Pikkusaari LV, — J. Heimo KV, 2,30.

Alle 79 kg.

J. Jussero KV — H. Jaskari NJ, 7,50. I. Kallio LV, — Virtanen KV 3—0.

Eilen

PÄIVÄPAINIT

alkoivat klo 1 seuraavin otteluin.

Sarja 56 kg.

Hytinkoski OP — Högman LP 30 sek. Lillviis LV — Penttilä NJ 3—0. Hjelt LV — Mäkipää HK 40 sek. Seppälä SU — Palonen LP 3,57. Mäkinen, villi, Tampere — Talvitie LV 3,45. Hytinkoski — Lillviis 3—0. Mäkinen — Palonen 3—0. Hjelt — Seppälä 3—0.

Sarja 61 kg.

Haavisto LV — Autiomäki LV 7,45. Piirto IK — Hakala HA 4,22. Ojala SU —Mäkinen HK 1,45. Uksila OP — Martikka NJ 5,30. Lanne PT — Iikka LV 3—0. Soini NJ — Latvatalo KV 4,00. Koskela LV — Rinta-Toppari YU 1,10. Seppälä SU — Palo HK 12 sek. Piirto — Autiomäki 3—0. Haavisto — Ojala 3—0. Martikkala — Lanne 2—1. Uksila — Soini 3—0. Koskela — Latvatalo 2,00. Seppälä — Rinta-Toppari 2,53.

Sarja 66 kg.

Vähämäki IK — Ylinen NJ 3—0. Niemi HKV — Tynjälä LV 13 sek. Sironen JV — Hautamaa NJ 2,56. Ahde LV — Haane YV 2,56. Kiviniemi LV — Haapamäki LV 1,15. Reini HKV — Leppänen SU 30 sek. Soini NJ. — Saarikoski SU 3—0. Miilumäki NJ — Välimäki LV 53 sek. Ylinen — Lindgrén TV 3—0. Niemi — Vähämäki 2—1. Sironen — Hahne 2,56. Ahde — Kiviniemi 6,45. Reini — Saarikoski 2,30. Soini — Miilumäki 30 sek.

Sarja 72 kg.

Keisala LP — Koivula LV 6,15. Lehto IK — Leinonen Kuop. V. 2,14. Pikkusaari LV — Katila SU 4,30. Hautamaa NJ — Heimo KV 2—1. A. Pikkusaari LV — Laakoo YV 2,05.

Sarja 79 kg.

Jussero HV — Kangas NJ 7,15. Reinikka IK — Virtanen Kuopio, 8,08. Lahti KV — Kallio LV 2,01.

Vapaa paini 56 kg.

A. Jaskari NJ — S. Leppilahti NJ. 58 sek. Heikkinen IK — Saarikoski NJ. 3,04.

LOPPUPAINIT.

Sarja 56 kg.

Hjelt — Lillviis 8,20. Mäkinen Hytinkoski 3—0. Hjelt — Hytinkoski 3—0. Hjelt — Mäkinen 9,30. H. heitti komealla ja tulisella niskalenkillä M:n selälleen yleisön suureksi riemuksi.

Sarja 61 kg.

Piirto — Haavisto 3—0. Koskela — Martikkala 6,53. Uksila — Seppälä 3—0. Uksila — Piirto 3—0. Koskela — Uksila 1,17. Uksila — Haavisto 6,45. Koskela — Piirto 1,37.

Sarja 66 kg.

Niemi — Lindgrén 3—0. Sironen — Ylinen 7,45. Reini — Ahde 3—0. Reini — Sironen 3—0. Reini — Soini 3—0.

Sarja 72 kg.

Keisala — Leinonen 6,30. Y. Pikkusaari — Lehto 2—1. Hautamaa — Laakoo 2,55. Lehto — A. Pikkusaari 2,30. Keisala — V. Pikkusaari 30 sek. Hautamaa — Lehto 1,15. A. Pikkusaari — Keisala 1,05. Hautamaa — A. Pikkusaari 8,20.

Sarja 79 kg.

Kallio — Kangas 5,20. Jussero — Reinikka 4,10. Lahti — Jussero 2,01. Jussero — Kallio 6,30.

Vapaa 56 kg.

Jaskari — Heikkineen 4,55. Leppilahti — Saarikoski 4,50. Heikkinen — Leppilahti 4,07.

Karhun käpälästä

Nyt se rulianssi meidän kohdaltamme pitäisi alkaman. Jalanderin, Craucherin, Haapalaisen y.m. historiallishumorististen eli traagiihistroopillisten persoonallisuuksien ylösrakentamiseksi. Sikäli mikäli täällä sinimustan rahvaan puolella yleensä saa nykyisin mitään puhua. Nythän on kuolaimet suussa vapaalla sanalla

Ennenvanhaan keisari Nikulaisen aikana oli myöskin lehtisensuuri. Sensorit nostivat heille epämieluiset rivit lehden ladelmasta valupataan, joten artikkeleihin tuli niitä tunnettuja valkeita paikkoja, jotka puhuivat omaa tärkeätä kieltään. Sellainen ennakkosensuuri tuntui hirveältä. Mutta kun sitä nykypäivien valossa ajattelee, niin se olikin lapsenleikkiä.

Nyt ei ole ennakkosensuuria, mutta sensijaan hirsipuun solmu riippuu vapaan sanan yllä kuin Damokleen miekka. Painokanne on asia erikseen, mutta sensoreitten ei ole tarvis sitä käyttää. Ei muuta kuin: stop tykkänään. Lehti lakkautetaan "toistaiseksi". Oikeudenkäyntiä ei nosteta. Ja jos joku utelias uskaltaa tiedustella asian perään, niin hänelle vastataan, että "ei ole tietoa, käsitelläänkö asiaa milloinkaan". Siinä koko juttu. Mikä lakkasi, se lakkasi.

Näin kävi äskettäin Ajajn Sanan. Mutta niin kävi sitä ennen jo esim. Lapuan Päiväkäskyn, Sinimustan, Aktivistin, Fascistin, Suomen Kansan, Karjalan Sanan ja Valtakunnan. Onhan siinä pienoinen liuta esimerkkejä vapaan sanan vallasta tässä "vapaassa" maassa.

Ai, anteeksi, onhan sitä vapaatakin sanaa. Siltasaarella. Aivan tuppasi unohtumaan.

Nojaa. Tasavallassa on nyt hauska huusholli. Vasemmistofilantroopit pitävät hyvää huolta, että röyhelörintaiset suomalaisrokokoiset "tiplomaatit" pysyvät pukilla. Ja kyllä Suomen Pankissa rahaa on. Vaikka perustaisi tasavaltalais-kansanvaltaisen suursekakuoron. Olihan sitä rahaa Haapalaisenkin palkkaamiseen virkamieheksi "erikoistehtäviä varten". Ja Minnakin jätti jälkeensä erittäin upean kaluston. Bruno taas lyö mynttiä muistelmillaan. J.n.e. Kyllä ne pojat pärjätä osaavat.

Rintapielessä valkoinen ruusu ja sydämessä punainen. Passaahan se. Se on sitä nykyaikaista valtiollista dualismia.

Toinen oli ääni kellossa esim. kesällä —30. Silloin oli Sasulla ja muilla "kansanvallan" ensirakastajilla koomillisenlaiset oltavat. Mutta nyt, näin lyhyen ajan jälkeen, voi Sasu uljain konjunktuuriomintunnoin tehdä meitä lapualaisia kohti valtavia kädenliikkeitä ja julistaa Nummisuutarin sanoilla: Niin muuttuu maailma, Eskoni.

Mutta, Sasu ja muut sosialidemokraatarianistit, tulisi muistaa eräs tärkeä punktumi. Maailma voi valjeta vielä Eskollekin. Voi tulla jälleen sopva tilaisuus puumerkinpistoon barrikaadin täliäkin puolella. Karhulla on käpälä, ja siinä tassussa on voimaa, kun niikseen sattuu. Kiusaappas karhua peräti pitkälle, niin se mörähtää, ja se mörinä merkitsee jotain sekin.

Eiköpähän ne asiat tästä rupea hiljalleen lutviutumaan. Niin ainakin luulisi ilmapuntarista päättäen. Purkautuakseen tarvitsee sähkö ensin latausta, ja sitähän tässä on saatu ihan ilmaiseksi varsinkin viimeisinä kuukausina. Purkautumispiste ei saattane enää olla kaukana. Ja kun sen aika tulee, puhdistuu ilma, joka onkin jo tarpeeksi tunkkainen. Silloin on taas vaihteeksi mukava nähdä, kuinka syvälle kellarin uumeniin politiikan salonkileijonat laskeutuvat.

Väärinkäsityksien välttämiseksi huomautamme kuitenkin, että vaalilippu se on meilläkin. On sanottu, että "totuus on marssilla", ja kun marssi kerran on loppunut, voi totuus olla ulkomuodoltaan hiemasen toisenlainen kuin miltä se nykyisin näyttää.

Mutta onhan tässä aikoja edessä. Tällä välin ehtii vielä ilmestyä monta numeroa Lakeuden Sanaa sikäli mikäli tasavallan hallitus, joka nyt itse on ottanut harteilleen sensuurikomitean raskaat velvollisuudet, meille hengitysmahdollisuuden jatkuvasti suo.

Sittenpähän sekin nähdään. Luetaan nyt, arvoisat kansalaiset, vaihteeksi tätäkin lehteä, joka on sisältöpidoltaan hiukan funkistyylinen. Mutta ehkä sekin puoli selviää, kun palstoja tarkemmin tuteeraa.

Lakeuden karhun tassun sivellys teille, oo lukijamme!

Karhunpenikka.

Pellinen hävisi

Johanssonille Tukholmassa eilen

TUOMARIVIRHE.

Suurta huomiota herättänyt paini Johanssonin ja Pellisen välillä, Tukholmassa eilen sunnuntaina, jonka oli määrä kestää 2 tuntia ellei ratkaisua sitä ennen tule, päättyi yllätyksellisesti jo 7,23 min. kuluttua. Johansson sai maton ulkopuolella hyvän ristivyöotteen ja Pellinen antoi kantaa itsensä matolle luullen, että pillituomari viheltää, mutta sitä ei tapahtunut. Johansson sai siitä heittää ja Pellinen, joka katsoi, että heitto on laiton, antoi mennä ja — hävisi.

Mikäli Lakeuden Sana on saanut varmoista lähteistä tietää, oli tämä suoranaineen tuomarivirhe. — Luukko on voittanut jonkun Petterssonin. P. ei ole mikään tekijämies painimaailmassa.

Syysillat

pitkät ja pimeät rattoisiksi **RADION** avulla. Varastossamme löytyy monta hyvää laatumerkkiä, jotka mielellämme esitämme Teille.

POHJOIS-SUOMEN SÄHKÖ Oy.
Seinäjoki. Puhelin 100.

KALEVA Vielä tänään ja tiistaina klo 6,15—8,15 Aho, Soldan & Co:n kotimainen suurohjelma.

„Suomi kutsuu" **„Vauhtia"**

„Suomen Joutsen" y. m.

Jokaisen kotimaisen elokuvataiteen ystävän on nähtävä tämä ainutlaatuinen ohjelma!

K. R. Tyni
Härmän Voitissa
Ostaa MAATALOUSTUOTTEITA.
Myy TALOUSTAVAROITA, SYYS- ja TALVIVARUSTEITA.

Raakoja vuotia ja nahkoja sekä metsäeläinten nahkoja ostaa päivän hintoihin
Robert Lehtinen, Vaasa
Kauppapuistikko 17. Puh. 636

JOKAISEEN KOTIIN
ajanmukainen hyvä
radiovastaanottaja!
UUTUUDET:
ESWE, TEFAG, OWIN y.m. merkit
saatte liikkeestäni edullisimmin.
Teillä on myös tilaisuus vaihtaa vanha patterikoneenne yllämainittuihin merkkeihin.
RADIO- ja SÄHKÖTARVIKKEITA AINA SAATAVISSA
kohtuullisiin hintoihin.
Sähköliike Toivo Nurmi
Seinäjoki. Puh. 125.

Konttoritarpeita, Leimasimia.
Kaikkea paperitavaraa.
TAULUJA,
PEILEJÄ,
LEIKKIKALUJA
Etelä-Pohjanmaan Kirjakaupassa
Seinäjoella
Maanviljelysseuran talo. Puh. 242.

Yhä kasvaa kiire
Laajasen Vaatturiliikkeessä
Seinäjoella, Jerikontie 7.
Tämä johtuu siitä, sekä vormu- ja siviilipuvut tehdään tunnetusti siten, että niihin sopii Reinikan sananparsi: **"Sopii vartalolle".**

RAVINTOLA OTAVA KAHVILA
Vaasa. — Puh. 206.

Länsirannan Höyrysaha Oy.
Kuortane.
OSTAMME JATKUVASTI METSIÄ.
Hyvä varasto SAHATTUA ja HÖYLÄTTYÄ PUUTAVARAA y.m. RAKENNUSTARPEITA
Tiedustelkaa!

Seinäjoen
Huutokauppakamari
Seinäjoki, Puskantie.
Ostaa ja myy
kaikenlaista tavaraa.
Huutokauppa
joka lauantai klo 12.

Anders Lassfolk
PIETARSAARI
Valmistaa
Pellavapitsejä,
Sukkanauhoja,
Kengännauhoja,

JOKAINEN AUTONOMISTAJA laittaa autoonsa
Naftakaasuttajan
Säästö uskomattoman suuri. Lähetämme auliisti pyydettäessä tarkemmat tiedot.
Pääedustaja näillä seuduin
Pukkilan Ajokalukoulu
Alavus. Puhelin.

Hauskaa!
Tanssi-iltamme ovat suosiossa!
Ravintolaamme suosittelemme vaativillekin!
Matkustajahuoneet siistejä ja lämpimiä sekä huokeita!
Iso biljardi ainoa paikkakunnalla!
HOTELLI SEURAHUONE
Seinäjoki.

Oletteko aikeissa
ostaa höyrykeittiön. Kehoitamme tutustumaan Seinäjoen Maatalousnäyttelyssä ja Viipurin Yleis. Maatalousnäyttelyssä (6 kilpailijasta) I p. saaneeseen "Teuva' 'rehukeittimeen. Se on täysin kotimainen tuote, voittaen ulkolaiset niin hintansa kun laatunsakin puolesta. "Teuva" keittimen pata on valmistettu kuparista ja sisältä huolellisesti tinattu. (Tarvitsee tinata vain n. kerran 10 v.) Tulipinta paksua peltiä, tulipesä erikseen muurattu tiilistä ja varustettu rostilla ja tuhkaluukuilla. Voidaan helposti sijoittaa minne vaan, sillä se on ehd. tulenvaaraton. — Suupohjan Maamieskoulun joht. O. Valanne on kokeilujen perusteella todennut "Teuva" rehukeittimen 1 ½ v. maksavan itsensä, koska polttoaineen kulutus on tavalliseen muuripat. verraten vain n. ⅓.
Kyselkää ehtojamme ja tiedustelkaa hintojamme, esittelemme "Teuva" rehukeitintä toiminnassa, sopimuksen mukaan. — Virallisesti valtion tarkastama.

"Teuva" rehukeitin.
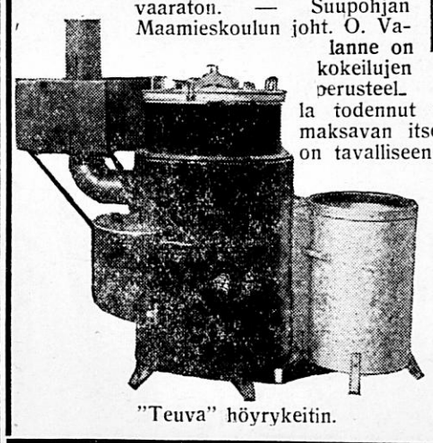
"Teuva" höyrykeitin.
TEUVAN HÖYRY- JA REHUKEITINTEHDAS.
Teuva. Puh. 47.
Lähempiä tietoja Vaasassa antaa **GUSTAF SVANLJUNG.**

Lentoarpajaisten
arvonta on ovella. **Päävoittoina 25,000:—, 15,000:— ja 5,000:— ostokortit.** Kannattaa todella ostaa näitä **vain 2 mk.** hintaisia arpoja. Saatavana asiamiehiltä, liikkeistä sekä Lentoarpajaisten toimistosta, os. Vaasa.
Ostakaa lentoarpoja jo tänään!

Pienkarjanhoitajain Liitto r. y:n
Seinäjoen toimisto
Kauppakatu 11, puh. 322.
Vastaanotetaan rajattomat määrät kananmunia, joista maksetaan päivän korkeimmat hinnat käteisellä.
Saatavana kaikkia pienkarjanhoitotarvikkeita ja -rehuja.
PIENKARJANHOITAJAT! Liittykää jäseniksi omaan liittoonne, joka parhaiden huolehtii Teidän eduistanne.
Nurmon toimisto avataan lähipäivinä.
PIENKARJANHOITAJAIN LIITTO R.Y.

Tunnetusti säännöllinen
linja-autoliikenne
SEINÄJOKI—KURIKKA.
Seinäjoella klo 10,30 15,15 18,30
Kurikasta klo 7,20 12,30 16,30
Klo 18,30 lähtevä auto jatkaa Kauhajoelle saakka ja saapuu sinne klo 20,35. Lähtee Kauhajoelta joka aamu klo 6,30 paitsi sunnuntaisin tuntia myöhemmin.
JUHO PELTONEN.

Maaseutujen taidetta
Näytelmätoimintaa Seinäjoella

Seinäjoki — niin kiitollinen paikka kuin se yleisön ja huoneistojen puolesta onkin näytelmäkiertueille — on miltei aina ollut vailla omaa toimintaa tällä alalla. Erinäisiä yrityksiä vakinaisemman toiminnan tarkoituksessa on tosin tälläkin alalla silloin tällöin tehty, mutta ne ovat hetkisen ponnisteltuaan aina väsähtäneet ja sitten kokonaan kuolleet. Vuoden kevätpuolella virisi taasen samainen ajatus henkiin ja näkyvänä tuloksena saimmekin viime lauantai-iltana todeta, että mahdollisuuksia pysyvämmän toiminnan suhteen lienee nyt olemassa ehkä enemmän kuin milloinkaan aikaisemmin. Ainakin moniaat nyt mukaanlähteneistä elävät niissä toiveissa, ja myöskin allekirjoittaneen korviin on kantautunut semmoisia tietoja, että innostusta osanottoon nähden löytyy, jos vaan toiminta onnistutaan järjestämään paikkakunnan "intressejä" vastaavalle pohjalle. Ja myöskin siihen nähden voinemme jo nyt asettua yhtä optimistiselle kannalle kuin repliikissään: "Se suunta kerran vielä "Pohjalaisten" Jussi lauantaina eräässä löydetähän" ja ehkä vielä vakuuttavammassa: "Kaikki ihmiset pyrkivät parempahan. Mutta kaikki kulkevat vielä syrjäpolkuja. Sitä tietä, joka yhdistää polut, ei vielä ole löydetty. Täytyy tulla voimakkahampi herätys, joka antaa täyden selvyyden. Minä en tiedä mikä se herätys on. Mutta sitä tarvitahan, ja se tulee".

No niin. — Alulla ollaan, ja näistä alkajaisista sekä alkajista muutama sana.

Näytelmän "Pohjalaisia" valinta osui paikalleen niin juoneensa nähden kuin siihenkin, että sillä on aina yleisössä vetovoimaa, varsinkin jos on syytä odottaa, että sen esityksessä edes osapuilleenkaan osutaan oikeaan. Ja siinä suhteessa täytyy antaa täysi tunnustus esittäjille yli linjan. Kylänväki vain ei ollut oikealla tasolla, liian ilmeetöntä, tekisi mieli sanoa: nukkemaista (harjoitusajan lyhyys tietenkin syynä). Pääosan esittäjistä henkilöjärjestyksessä mainitaksemme sanoisimme ensiksi Harrista (toim. Leskelä): mukiinmenevä, paikoitellen kiitettäväkin, mutta semmoinen lakkimalli (kylläkin oikea) yksinään hänen päässään vei ajatukset Derby-kilpailuihin. Maija (rva Aho-Mäki) eli osassaan ja täytti verraten hyvin tehtävänsä, samoin Jussi (hra Ylioja) Saku Jouppi Hangan Anttina esitti osansa hyvin, mutta kasvojen hymyilevää ilmettä voisi hieman vähentää, että tarpeellisissa kohdin välttämätön ivahymy selvemmin näkyisi. Kaappo (hra Laajanen) oli moitteeton, mutta Liisa (rva Laajanen) vaikutti saamattomalta ja hänen laulunsa epäonnistuivat kokonaan. Illan yllätys oli rva Raivion Kaisa (arvosana hyvä). Vallesmannin osan vei hra Härmäläinen asiallisesti ja ansaitsee työstään kiitoksen, samoin hra Kaminen Herastuomaristaan. Kotirannan Kriivari esiinloihti kyllä naurunremahduksia ja aploodeja, mutta meni mielestämme hieman liiaksi pellemäisyyteen; eittämättömästi omaa hra K. runsaasti näyttelijälahjoja. Karjanmaan Köysti (hra Raivio) häjyinensä ansaitsee täyden tunnustuksen esityksestä, mutta kuin itsestään heräsi ajatus, häjyjen tyyppejä tarkatessa, voittaisikohan Köystin osa äänellisesti esim. jonkun muun "häjyn" käsissä samassa mitassa kuin eräskin heistä näytti "häjymmältä" fyysillisesti; R:n ääni toisin ottein tuntui nim. liian heikolta. Rva Reinolan Hilapielen Heta oli hyvä. Saltun osa oli uskottu hra Saarelalle, mutta pari päivää aikaisemmin sattuneen tapaturman johdosta ei terveytensä sallinut esiintymistä, joten oli turvauduttava syrjäisten apuun. Osassa vieraili hra Ruuth, ja täytyy sanoa: melko kiitettävällä tulokselle — esim. rähinäkohtaus ensi näytöksessä tanssiaskeleineen nostatti yleisön suosionosotuksiin —, mutta muuten olisimme antaneet Saltun hieman enemmän katsella meininkiä kuin tirkistellä, toisin sanoen silmät olivat liiaksi paljon ja usein kiinni — kiitokset avusta. Rengin osaa viljeli hra Valtonen ja Siltavoutina oli avoimesti ja rehellisesti itte Luokkamäki.

*

Ensi torstai-iltana klo 19 annetaan "Pohjalaisia" koululaisnäytöksenä ja heti perjantaina toisinto yleisölle, että nekin, jotka saunan, karnevaalien, manööverivalmistelujen tai muiden syiden vuoksi eivät nyt päässeet, olisivat tilaisuudessa tätä esitystä seuraamaan saapumalla uhraamaan roponsa "Seinäjoen Urheilijain" toiminnan tukemiseksi. Kaikki nämä kolme näytäntöä on järjestetty mainitun seuran hyväksi.

H—e.

— **Kotimaisen viikon aikana** näytetään elokuvateattereissamme kotimaista työtä ja tuotantoa eri laitoksineen kuvaavia filmejä. Niinpä lehtemme iimestymispaikallakin tunnetussa ajanmukaisessa elokuvateatteri Kalevassa on sitoin suurfilmejä, joihin kaikkien kansalista eteenpäinmenoa harrastavien on syytä tutustua. Itse ohjelman suhteen viittaamme Kalevan ilmoitukseen tässä numerossa. Samalla huomautamme seinäjokelaisille filmitaiteen ystäville, että teatteri Kaleva tulee ilmoittamaan ohjelmostostaan Lakeuden Sanassa säännöllisesti joka maanantai.

— **Lehtemme avustajiksi aikoville** kansanliikkeen kannattajille huomautamme, että otamme kyllä mielellämme vastaan kirjoituksia eri aloilta sikäli kuin ne lehden ohjeimaan sopivat. Ensi numeroon aiotut kirjoitukset on syytä lähettää hetimmiten, että ne saisivat paikkansa lehdessä. Toimituksen osoite on Seinäjoki.

Luottoa

Berlini, 30. 10. STT. Muuan pankkikonsortio, jonka johdossa on Preussin valtakunnanpankki, on myöntänyt Preussin valtiolle 100 miljoonan lyhytaikaisen luoton. Luotto on myönnetty 3 kuukaudeksi, mutta pidetään luultavana, että aikaa pidennetään.

Lento-onnettomuus
Saksalainen yölentokone pudonnut mereen.

Lontoo, 30. 10. STT. Erään saksalaisen yölentokoneen, joka lauantai-iltana klo 8,55 lähti Creydonista Kölniin ja Berliniin, väitetään klo 9,40 lähettäneen hätämerkkejä ilmoittamatta asemaansa. Koneessa olivat ohjaaja ja radiosähköttäjä. Erään myöhemmän ilmoituksen mukaan ajelehtisi kone meressä Dealin ja Dowerin välillä, varsin lähellä maata. Etsiskelyt ovat käynnissä.

1 L. RAVINTOLA KESKUS
Seinäjoki, Valtionk. 15
Puhelin 301
Täydelliset anniskeluoikeudet.
ATERIOIKAA
viihtyisässä ravintolassamme.
Aamiainen 10—13. Päivällinen 16—19.
Kuukausiruokailijoille alennusliput edullisia.
Annoksia kaiken päivää.
Tunnetusti hyvää kahvia y.m. virvokkeita.
Ulkotilaukset toim. huolella ja nopeaan.

Kyllä edelleenkin ostamme päivän hinnoilla
Rukiita, Ohria, Kauroja,
HEINIÄ ja HEINÄNSIEMENIÄ sekä PERUNOITAKIN toistaiseksi.
Höviättyä v.m. **PUUTAVARAA** myymme sopiviin hintoihin.
Kanerva, Lammi ja K:nit
Ylistaro.

Joh. Wallenius
Seinäjoki — Puh. 68.
Valmistaa parhaimmiksi tunnetut **Mehut, kivennäisvedet, pilsnerit** ja **II-** ja **III-luokan oluet y.m.**
Maistelkaa ja arvostelkaa tuotteitamme.

LAKEUDEN SANA
Päätoimittaja: **Vilho Viita.**
Lehti ilmestyy joka maanantaiaamu.
Toimitus jo konttori Seinäjoella Koulukadun 3:ssa Seinäjoen kirjapainon yläkerrassa, puh. 85. Avoinna arkipäivisin klo 10—16, sunnuntaisin klo 16—24.

Tilaushinnat:
V. 1932:
Kuukaudelta 4 mk., marraskuun alusta vuoden loppuun 5 mk.
V. 1933:
Koko vuosi 30 mk., puoli vuosi 20 mk., neljännesvuosi 10 mk., kuukausi 4 mk.
Tästä alkaen ensi vuoden loppuun 30 mk.
Tilauksia vastaanottavat maan kaikki postikonttorit ja rautatiekirjakauppa Oy:n myymälät, asiamiehet sekä lehden konttori.

Ilmoitushinnat:
Tekstin jälkeen 1 mk., ennen tekstiä ja tekstissä 1:20 mk. palstamillimetriltä. — Jatkuvista ilmoituksista alennus.

Seinäjoki 1932,
Seinäjoen Kirjapaino.